

JAUNIMO PROBLEMŲ SPRENDIMO ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2013–2018 METŲ PLANAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Jaunimo problemų sprendimo Rokiškio rajono savivaldybėje planu (toliau – Planas) yra siekiama sukurti darnią aplinką ir galimybes jaunų žmonių gyvenimui ir savirealizacijai Rokiškio rajone, vertinant jaunos žmonės kaip aktyvius jaunimo politikos tęstinumo ir plėtros proceso dalyvius ir kūrėjus. Jaunimo politikos tęstinumu ir plėtra sprendžiant jiems aktualius klausimus laikoma jau numatytų jaunimo politikos priemonių įgyvendinimas tuo pačiu rengiant ir įgyvendinant naujas programas ir priemones, kuriomis, būtų užtikrinamos palankios sąlygos formuoti jauno žmogaus asmenybei, jo sėkmingam integravimuisi į visuomenės gyvenimą ir aktyviam dalyvavimui jame. Šiuo planu sprendžiami jauniems žmonėms aktualūs klausimai, pašalinami barjerai ir sudaromos didesnės galimybės efektyviai jaunimo politikos plėtrai, įtraukiant jaunimą į jaunimo politikos planavimo, įgyvendinimo bei stebėsenos procesus, kuriant ir plėtojant tarpžinybinio ir tarpsektorinio bendradarbiavimo mechanizmus bei tobulinant su jaunimu dirbančių specialistų kompetenciją.

2. Remiantis Lietuvoje ir Rokiškio rajone atliktais jaunimo situacijos tyrimais, aktualia statistika ir kitais duomenimis, valstybė ir visuomenė išgyvena stiprius kaitos procesus, įtakojančius ir rajono socialinę, ekonominę, kultūrinę, o ypač – demografinę situaciją ir tolesnę regiono raidą. Šie procesai įtakoja ir jaunimą, o kartu ir jaunimo politiką, todėl būtina numatyti ir įgyvendinti kompleksines priemones, kurios išspręsdamos jaunimui aktualias problemas ir klausimus, sudarys galimybes jauniems žmonėms gyventi ir realizuoti save Rokiškio rajone.

3. Šis Planas yra skirtas savivaldybės institucijoms, savivaldybės biudžetinėms įstaigoms, jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms, su jaunimu dirbantiems įvairių sričių specialistams. Savivaldybės institucijos ir savivaldybės biudžetinės įstaigos šiame Plane atsakingos už Plano priemonių įgyvendinimą, įtraukia Plane numatytas priemones į savo strateginius planus ir yra taip pat atsakingos už priemonėms reikalingų lėšų planavimą, kitų atsakingų vykdytojų ir jaunimo atstovų informavimą, įtraukimą į priemonės įgyvendinimo, ir stebėsenos procesus, taip pat už rezultatų sklaidą ir pasidalinimą gerąja patirtimi. Plano įgyvendinimas taip pat grindžiamas visuomeniškumo ir savanoriškos veiklos principais. Tikimasi, kad įgyvendinant Planą aktyviai dalyvaus Rokiškio rajono jaunimo ir su jaunimu dirbančios nevyriausybinės organizacijos.

4. Planas parengtas remiantis Europos Sąjungos jaunimo politikos strategijos (KOM(2009) 200), Europos jaunimo pakto (COM(2005) 2006), Europos Komisijos Jaunimo politikos baltosios knygos (COM(2001) 681), Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programa (Žin., 2005, Nr. 139-5019), Jaunimo politikos pagrindų įstatymo (Žin., 2003, Nr. 119-5406), Nacionalinės jaunimo politikos 2011 – 2019 metų plėtros programos (Žin., 2010, Nr. 142-7299), Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. spalio 26 d. sprendimu Nr. TS-11.192 patvirtintu Rokiškio rajono plėtros strateginiu planu iki 2015 m., 2011 m. kovo 4 d. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-3.31 patvirtintu Rokiškio rajono savivaldybės 2011 – 2013 m. strateginiu veiklos planu, Rokiškio rajono kaimo vietovių plėtros strategija (toliau – VVG strategija) nuostatomis ir tikslais.

5. Plane vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatyme.

6. Plane analizuojant Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo politikos situaciją, išorinės ir vidinės aplinkos veiksnius (II skyrius) nustatomos prioritetingos veiklos kryptys (III skyrius) pagrindiniai tikslai ir uždaviniai (IV skyrius), pateikiamas Plano įgyvendinimo priežiūros modelis (V skyrius).

II. ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ

7. Skyriuje analizuojama ir vertinama Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo situacija bei identifikuojamos problemos.

8. Analizei atlikti naudojami šie duomenys:

8.1. Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus (toliau – Rokiškio rajono JRK) pateikta statistinė informacija ir kiti duomenys;

8.2. Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo problematikos tyrimo (toliau – Jaunimo tyrimas), atlikto 2011 m. rugsėjo 20 d. – spalio 28 d. duomenys;

8.3. Rokiškio rajono jaunimo politikos įgyvendinimo kokybės vertinimo (toliau – kokybės vertinimas), atlikto 2011 m. rugsėjo – 2012 m. vasario mėnesiais duomenys;

8.4. Rokiškio rajono savivaldybėje suorganizuotų atskirų susitikimų-diskusijų, su jaunimo organizacijų atstovais jų metu išsakytos mintys, įvardintos problemos, išvalgos, pasiūlymai, įgyvendinant Jaunimo reikalų departamento projektą, „Integruotos jaunimo politikos plėtra“ 2012 m. pradžioje.

9. Situacijos analizė atliekama pateikiant tyrimų duomenis, statistiką ir juos palyginant apskrities ir nacionaliniu mastu. Naudojant PEST analizės techniką pateikiama politinių – teisinių, ekonominių, socialinių – kultūrinių bei technologinių veiksnių analizė. Grafiniu būdu pristatomos svarbiausios problemos, su kuriomis susiduria jaunimas, pateikiami problemų medžiai.

Jaunimo situacija

10. Statistikos departamento duomenimis 2012 m. pradžioje Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje gyveno 36090 gyventojų. Iš visų Rokiškio rajono savivaldybės gyventojų, 14 – 29 m. gyventojų grupę sudarė 8281 asmenys, arba 22,95 proc. visų savivaldybės gyventojų.

11. Savivaldybėje nesutampa realus ir Statistikos departamento skelbiamas jaunimo skaičius (daug prisiregistravusių, bet faktiškai negyvenančių Rokiškio rajono savivaldybėje). Realus jaunimo skaičius yra mažesnis.

12. Rokiškio rajono savivaldybėje veikia 15 bendrojo lavinimo mokyklų. Statistikos departamento duomenimis, 2011 m. Rokiškio rajono bendrojo lavinimo mokyklas lankė 4763 moksleiviai, iš jų – 2236 jauni žmonės. Rokiškio rajone taip pat veikia aukštoji mokykla – Panevėžio kolegijos Rokiškio filialas, kurioje mokosi 153 studentai, iš jų – 108 jaunuoliai, o taip pat, Rokiškio suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centras kurį lanko 337 mokiniai, iš jų – 247 jauni asmenys.

13. Rokiškio rajono JRK duomenimis, Rokiškyje veikia 9 neformaliojo švietimo mokyklos. Neformalaus švietimo įstaigas Rokiškio rajone 2011 m. lankė 1245 asmenys (kai kurie iš šių jaunuolių lankė ne vieną neformalaus ugdymo įstaigą ar būrelį, todėl realus neformalaus švietimo įstaigas lankančių asmenų skaičius gali būti kiek mažesnis). Duomenų apie šias įstaigas lankančius 14 – 29 m. asmenis nebuvo pateikta.

14. Rokiškio rajone veikia 6 jaunimo organizacijos, kurių veiklose dalyvauja apie 120 jaunų žmonių, visose pagrindinėse, vidurinėse mokyklose ir gimnazijose moksleivių savivaldos struktūros, į kurių veiklą įsitraukia apie 1690 jaunų žmonių bei 11 su jaunimu dirbančių organizacijų, kurių veiklose dalyvauja apie 330 jaunų žmonių. Jaunimo organizacijos yra įsteigę regioninę jaunimo organizacijų tarybą – Rokiškio rajono jaunimo organizacijų sąjungą „Apvalus stalas“, vienijančią 6 aktyviausias jaunimo organizacijas. Šios sąjungos pagrindinis tikslas – formuoti vietinę jaunimo politiką ir siekti jos įgyvendinimo.

15. Rokiškio rajono savivaldybėje vyksta jaunimui palankių erdvių plėtra. 2008 m. buvo įsteigta viešoji įstaiga Rokiškio jaunimo centras, kuri dirba neformaliojo švietimo srityje organizuodama įvairių būrelių, skirtų jaunimui veiklą ir atviro darbo su jaunimu srityje, užtikrindama socialinę atskirtį patiriančio jaunimo laisvalaikio užimtumą. 2009 m. įkurta VšĮ Rokiškio jaunimo centras turistinė bazė Žiobiškyje.

16. Rokiškio rajone veikia 37 vietos bendruomenės. Remiantis Rokiškio JRK pateiktais duomenimis, jaunimas dalyvauja vietos bendruomenių veikloje. Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje veikia Rokiškio rajono vietos veiklos grupė (toliau – VVG). Jaunimo atstovai yra įtraukti į VVG valdybą. Bendruomenėse yra aktyvių jaunų žmonių, prisidedančių prie vietos renginių organizavimo, projektų įgyvendinimo. Jaunimui tradiciškai patrauklesnės aplinkos atnaujinimo ir gražinimo, laisvalaikio užimtumo, bendruomenės tarpusavio ryšių stiprinimo ir tarpbendruomeninio bendradarbiavimo veiklos. Jaunimas taip pat dalyvauja vietos veiklos grupės iniciatyvose.

17. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu yra įkurta Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba (toliau – JRT), pariteto principu sudaryta iš Rokiškio rajono jaunimo organizacijų sąjungos „Apvalus stalas“ deleguotų jaunimo organizacijų atstovų bei savivaldybės institucijų ir įstaigų atstovų. Savivaldybė skiria finansavimą jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektams. Savivaldybės interneto tinklapyje skyrelyje „Jaunimui“ jauni žmonės yra informuojami apie jaunimo politikos aktualijas, jaunimo situaciją ir renginius jaunimui.

Išorinės aplinkos analizė

18. Politiniai veiksniai:

18.1. Rokiškio rajono plėtros strateginiame plane iki 2015 m. jaunimas nėra tiesiogiai įvardintas kaip tikslinė grupė, tačiau aktualūs jaunimo politikai uždaviniai ir priemonės numatyti įgyvendinant strategijos II prioritetą „Žmogiškųjų išteklių ugdymas bei tobulinimas, gyvenimo kokybės užtikrinimas“, tikslė „2.7. Sumažinti socialinę atskirtį, išplėsti socialinių paslaugų spektrą“, uždavinyje „2.7.1. Sukurti socialinių ir viešųjų paslaugų teikėjų įvairovę“. Tarp šiam uždaviniui įgyvendinti numatytų priemonių, kurių trukmė yra iki 2015 m., atskiromis priemonėmis yra numatytos VŠĮ Rokiškio jaunimo centras infrastruktūros ir paslaugų plėtra bei Jaunimo politikos įgyvendinimo programa, šioms priemonėms iš viso numatyta 2600 tūkst. Lt.

18.2. Rokiškio rajono savivaldybės 2011 – 2013 m. strateginiame veiklos plane yra numatyta įgyvendinti Kultūros, sporto, bendruomenės, vaikų ir jaunimo gyvenimo aktyvinimo programą, kuriai iš savivaldybės biudžeto 2011 m. buvo skirta 10621,1 tūkst. Lt, 2012 m. numatyta skirti 12765,8 tūkst. Lt, o 2013 m. – 7766,5 tūkst. Lt.

18.3. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. sausio 27 d. sprendimu Nr. TS-1.12 yra patvirtinta Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimo 2011-2013 metų programa, kuria yra siekiama stiprinti jaunimo organizacijų ir įstaigų potencialą, skatinti prasmingą jaunimo laisvalaikio užimtumą ir saviraišką, socialinių įgūdžių ugdymą(si), jaunimo verslumą, įsitraukimą į visuomeninę veiklą, sudarant sąlygas mažiau galimybių turinčiam, ar jaunimo organizacijoms nepriklausančiam ir kitoje prasmingoje veikloje nedalyvaujančiam, jaunimui išreikšti save. Šios programos priemonių finansavimas numatytas iš savivaldybės biudžeto, valstybės biudžeto, tarptautinių programų lėšų, savanoriškų fizinių ir juridinių asmenų įmokų.

18.4. Rokiškio VVG strategijoje jaunimas yra viena iš tikslinių grupių. VVG strategijoje išskirta strateginė kryptys – „Jaunimo aktyvumo, socialinių, ekonominių iniciatyvų skatinimas“. Tačiau VVG strategijoje nėra atskirų priemonių, kurios būtų skirtos jaunimui, kaip tikslinei grupei.

18.5. Kokybės vertinimo duomenimis, vertinime dalyvavę jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų atstovai nurodė, kad savivaldybė gerai atsižvelgia į jaunimo atstovų siūlymus dėl jaunimo politikos/veiklos tobulinimo (4 balai), mano kad jaunimo bendradarbiavimas su savivaldybe tapo intensyvesnis nuo 2008 m. (vidurkis – 3,8 balo), savivaldybėje jaučiasi teigiami požiūrio į jaunimo problemas pokyčiai, tačiau gana vidutiniškai vertina savivaldybės veiksmus įtraukiant jaunimą į sprendimų priėmimą dėl veiksmų, susijusių su jaunimu (vidurkis – 3,4 balo).

18.6. Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų atstovai kokybės vertinimo metu taip pat išskyrė sritis, kurių klausimai turėtų būti dažniau įtraukiami į savivaldybės administracijos ir tarybos darbotvarkę. Tai – pagalba socialiai pažeidžiam jaunimui (100 proc.), savanorystė (100 proc.) ir užimtumas (80 proc.).

18.7. Rokiškio rajono JRT yra pagrindinė tarpžinybinį ir tarpsektorinį bendradarbiavimą užtikrinanti institucija, kuri užima aktyvų vaidmenį kuriant tarpžinybinio ir tarpsektorinio bendradarbiavimo mechanizmus. Rokiškio rajono JRK aktyviai dalyvauja 5 tarpžinybinių ir tarpsektorinių darbo grupių, komisijų veikloje. Jaunimo atstovai įtraukti į 7 tarpžinybinių/tarpsektorinių darbo grupių ar komisijų sudėtį. Tačiau kokybės vertinimo duomenimis, pasigendama pirmiausia paties jaunimo aktyvumo teikiant pasiūlymus dėl aktualių problemų sprendimo. Jaunimo politikos klausimai yra vidutiniškai integruoti į kitas viešosios politikos sritis.

18.8. Remiantis kokybės vertinimo duomenimis, nors Rokiškio rajono JRK priskirta papildomų funkcijų, tiesiogiai nesusijusių su jaunimo politika, Rokiškio rajono JRK didžiąją dalį savo darbo laiko gali skirti jaunimo politikos įgyvendinimui. Savivaldybė sudaro sąlygas Rokiškio rajono JRK dalyvauti tarpžinybinių darbo grupių veikloje, kelti kvalifikaciją, jos veikla yra neblogai koordinuojama su kitais savivaldybės padaliniais, JRK turi geras galimybes teikti pasiūlymus savivaldybės tarybai, administracijai dėl aktualių problemų sprendimo.

18.9. Savivaldybė skiria finansavimą jaunimo projektams, tačiau finansavimas sunkmečiu yra sumažėjęs. Remiantis kokybės vertinimo duomenimis, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektams 2009 m. buvo skirta 18 tūkst. Lt, 2010 m. – 3 tūkst. Lt, 2011 m. – 8 tūkst. Lt. Finansavimo konkursų nuostatuose numatyta galimybė dalyvauti tiek jaunimo organizacijoms, tiek su jaunimu dirbančioms organizacijoms, tiek neformalioms jaunimo grupėms. Diskusijų metu kaip problema, įtakojanti nepakankamą jaunimo veiklos finansavimo situaciją įvardintas teisės aktų ir planavimo dokumentų, užtikrinančių neformaliojo ugdymo pripažinimą nacionaliniame lygmenyje trūkumas, kuris neleidžia įteisinti neformaliojo ugdymo krepšelį jaunimo organizacijoms būti neformaliojo ugdymo paslaugų tiekėjams ir gauti finansavimą iš šio krepšelio.

18.10. Paramą jaunesiems talentams bei Lietuvos aukštosiose mokyklose studijuojantiems jauniems rokiškėnams teikia du Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu bendradarbiaujant su privačiomis įmonėmis įsteigti fondai. Vienas iš jų – Rokiškio rajono savivaldybės studijų rėmimo fondas, skirtas Lietuvos aukštosiose mokyklose studijuojantiems rokiškėnams remti, įsteigtas 2004 m. Šio fondo metinis biudžetas siekia 100 tūkst. Lt. Fondo internetinė svetainė: <http://www.rokiskis.lt/lt/svietimas/studiju-remimas/rokiskio-rajono-savivaldybes-6fuu.html> 2012 m. įsteigtas Rokiškio rajono savivaldybės jaunųjų talentų rėmimo fondas, kurio metinis biudžetas 30 tūkst. Lt

18.11. Kokybės vertinimo duomenimis, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų atstovai vidutiniškai – gerai vertina savivaldybės finansavimo tvarkos mechanizmus: finansavimo prioritetų pasirinkimą, finansinės paramos sąlygų paprastumą ir prieinamumą (3,5 balo) ir vidutiniškai – savivaldybės ir jos įstaigų finansinės paramos tikslų atitikimą organizacijų poreikiams (3,3 balo).

18.12. Kokybės vertinimo duomenimis, savivaldybė neskiria institucinės paramos jaunimo organizacijoms. Tačiau visos jaunimo organizacijos yra įsikūrusios švietimo, kultūros ir kitose savivaldybės biudžetinėse įstaigose, seniūnijose, gali naudotis šių įstaigų patalpomis, kitu ilgalaikiu ir mažaverčiu turtu, inventoriumi neatlygintinai, nemokėdamos mokesčių už komunalines paslaugas. Savivaldybė kartu su jaunimo bei su jaunimu dirbančiomis organizacijomis įgyvendina bendrus projektus, padeda joms užmegzti tarptautinius ryšius, organizuoja įvairius renginius, įskaitant ir kvalifikacijos kėlimo – nuo 2008 m. savivaldybės lėšomis įgyvendinta 50 mokymų, skirtų specialistų, dirbančių su jaunimu kvalifikacijai tobulinti.

18.13. Remiantis kokybės vertinimo duomenimis, jaunimo organizacijų atstovų nuomone, jaunimas daugiausia iš savivaldybės gauna informacijos apie jaunimui aktualius renginius (100 proc.) ir projektų finansavimo galimybes (100 proc.), kiek mažiau jaunimo (80 proc.) gauna informaciją apie savivaldybės įgyvendinamus projektus jaunimui, o 60 proc. – apie savivaldybėje svarstomus ir priimamus jaunimui aktualius klausimus. Labiausiai jaunimui trūksta būtent šios informacijos (60 proc.).

18.14. Jaunimo organizacijos savo veiklą daugiausia pristato neformaliais kanalais (80 proc.) ir savo internetinėje svetainėje (80 proc.). Regiono laikraščiuose nedaug dėmesio skiriama

jaunimo problemoms. Jaunimo atstovų nuomone, jaunimo tematikos pristatymo platumas ir visapusiškumas, taip pat ir aktualių jaunimui iniciatyvų pristatymas įvertintas silpnai-vidutiniškai (2,5 balo). Silpnai įvertintas jaunimo problemų analizavimas žiniasklaidoje (2 balai). Vietos žiniasklaida apklausoje nėra įvardinta vienu efektyviausių informavimo kanalų.

18.15. Remiantis kokybės vertinimo duomenimis, jaunimo aktyvus dalyvavimas nėra pakankamas rengiant planavimo dokumentus atskirose jaunimo politikos srityse (švietimas, sveikata, užimtumas ir t.t.), svarstant šiose srityse aktualius jaunimui klausimus ir priimant sprendimus. Trūksta iniciatyvos iš paties jaunimo tarpo. Pasyvų jaunimo dalyvavimą sąlygoja tiek aktualios informacijos, tiek ir kokybiškam dalyvavimui reikalingų kompetencijų trūkumas.

18.16. Remiantis kokybės vertinimo išvadomis, galima teigti, kad Rokiškio rajono savivaldybėje sudarytos pakankamos prielaidos sėkmingam jaunimo politikos įgyvendinimui – parengti jaunimo politikos įgyvendinimą reglamentuojantys dokumentai ir tuo pačiu – sėkmingai ir efektyviai dirba jaunimo reikalų koordinatorius, savivaldybės jaunimo reikalų taryba, prie jaunimo politikos įgyvendinimo prisideda savivaldybės struktūrinių padalinių atstovai, formaliojo ir neformaliojo švietimo ir ugdymo įstaigos, savivaldybės kultūros ir sporto įstaigos bei organizacijos, vietos bendruomenės.

18.17. Rokiškio rajono savivaldybėje tiek jaunimo situacijos stebėseną, tiek jaunimo situacijos ir poreikių tyrimai nėra įgyvendinami sistemingai, nevykdomi tęstiniai (longitudiniai) tyrimai. Jaunimo politikos kokybės vertinimas pirmą kartą atliktas 2011 metais.

19. Ekonominiai veiksniai

19.1. Jaunimo tyrimo duomenimis, dauguma dirbančių jaunuolių (90 proc.) yra samdomi darbuotojai – pagal šį rodiklį Rokiškio rajono jaunimas pirmauja Panevėžio apskrityje. Pagal specialybę dirba tik 30 proc. dirbančių apklaustųjų. 34 proc. dirba ne pagal specialybę, o 28 proc. neturi jokios specialybės – pagal neturinčių jokios specialybės jaunų žmonių procentą Rokiškio pirmauja Panevėžio apskrityje. Didelį procentą dirbančių ne pagal specialybę lemia gan mažas jaunuolių domėjimasis profesija – 48 proc. moksleivių stipriai domisi savo būsima profesija, o 7 proc. studentų (mažiausias rodiklis Panevėžio apskrityje) – savo būsimomis studijomis ir specialybe. Mažas domėjimasis savo ateities perspektyvomis būdingas tiek mokyklinio amžiaus respondentams, tiek studijuojantiems jaunuoliams, tiek dirbančiam jaunimui.

19.2. Važiuoti į užsienį užsidirbti ketina 29 proc. dirbančių apklaustųjų. Toliau tęsti mokslus planuoja 12 proc. tyrimo dalyvių. Apie darbo keitimą tame pačiame mieste svarsto 24 proc. respondentų, o ieškoti darbo kitame mieste ketina 11 proc. apklaustųjų. Dažniausias tokių planų motyvas – nepakankamas atlyginimas (76 proc.) antroji priežastis – siekiama geresnių darbo sąlygų (18 proc.) ir nematoma karjeros galimybių (16 proc.).

19.3. Remiantis jaunimo tyrimo duomenimis, 33 proc. nedirbančių apklaustųjų neturi darbo, nes negauna tenkinančio darbo, 24 proc. – nes neranda jokio darbo, 20 proc. yra vaiko priežiūros atostogose. Pagal nedirbusių iki 6 mėn. jaunuolių procentą iš visų bedarbių (40 proc.), Rokiškio rajonas pirmauja Panevėžio apskrityje. Atlyginimas Rokiškio rajone jaunimui dažniausiai yra mažesni nei vidutinis darbo užmokestis Lietuvoje.

19.4. Diskusijų metu jaunimo atstovų nuomone, Rokiškio rajone nėra didelio skaičiaus verslininkų, galinčių jaunimui kurti darbo vietas. Jaunimas vasarą aktyviai ieško darbo, tačiau didesnės galimybės yra tik sezoniniams darbams – vasarą įsidarbinti pas ūkininkus.

19.5. Jaunimo atstovų nuomone, jaunimo nedarbas ir mažas jaunimo skaičius, norinčio pradėti savo verslą yra viena svarbiausių Rokiškio rajono jaunimo problemų. Ypatingai aktuali nedarbo problema – neturintiems išsilavinimo ir darbo patirties jaunuoliams.

19.6. Dauguma (83 proc.) apklaustųjų savo verslo neturi ir neketina pradėti. Savo verslą pradėti planuoja 4 proc. respondentų. 5 proc. jau vadovauja verslui, yra verslo partneriai ar dalyvauja šeimos versle. Dauguma (85 proc.) apklaustųjų nėra susipažinę su jaunimo verslumo skatinimo politika Lietuvoje – tai yra didžiausias jaunų žmonių procentas visoje Panevėžio apskrityje. 10 proc. respondentų yra su šia politika susipažinę. Dauguma (46 proc.) apklaustųjų mano, kad Lietuvoje nėra sudarytos sąlygos jauniems žmonėms plėtoti verslą. 9 proc. nuomone,

tokios sąlygos sudarytos, tačiau net 45 proc. jaunų žmonių šiuo klausimu neturi aiškios nuomonės. Tai rodo gana vidutinišką jaunimo verslumo situaciją Rokiškio rajone.

20. Socialiniai veiksniai:

20.1. Švietimas ir ugdymas

20.1.1. Remiantis jaunimo tyrimais, Rokiškio rajono moksleivių situacija pagal mokinių savijautą mokykloje, jų gebėjimus spręsti iškylančias problemas vertintina vidutiniškai. 53 proc. mokinių sugeba spręsti iškylančias problemas lengvai ir labai lengvai – tai yra mažiausias procentas visoje Panevėžio apskrityje. Vidutiniškai geba spręsti problemas – 43 proc., o 2 proc. moksleivių – sunkiai. Analogiška situacija ir su studentais – lengvai sugeba spręsti problemas ir 37 proc. studentų, vidutiniškai – 62 proc., šiek tiek lengviau spręsti problemas sekasi dirbančiam jaunimui: 46 proc. jų sprendžia problemas lengvai ir labai lengvai, 51 proc. – vidutiniškai, 1 proc. – sunkiai.

20.1.2. Nors apskritai darytina išvada, jog mokiniai mokyklose mokosi nedidelės rizikos ar saugioje aplinkoje, vis dėlto Rokiškio rajono moksleiviai iš visų Panevėžio apskrities moksleivių mažiausiai jaučiasi saugūs mokykloje – tik 64 proc. nurodė, kad jie jaučiasi saugūs.

20.1.3. 40 proc. studijuojančio jaunimo turi darbą, o 60 proc. – tik studijuoja. Studijų ir darbo derinimo problemų turi net 88 proc. dirbančių studentų – pagal šį rodiklį Rokiškio rajonas labai išsiskiria ne tik Panevėžio apskrityje, bet ir Lietuvos mastu. Pastebėta, jog studijuojantis jaunimas nepasižymi ketinimais tęsti studijas. Apie 13 proc. nurodo planuojantys tęsti studijas toje pačioje srityje Lietuvoje, tiek pat. – toje pačioje srityje užsienyje. Tuo tarpu studijos kitoje srityje Lietuvoje domina 30 proc. jaunimo, o kitoje srityje užsienyje – net 78 proc. studentų.

20.1.4. Diskusijų su jaunimo atstovais metu, pažymėta, kad mažėja jaunimo motyvacija mokytis, daugėja jaunuolių, nesugebančių mokytis skaičius, daugiausia jų yra iš socialinės rizikos šeimų. Mažesnėse mokyklose daug mokinių sudaro vaikai iš socialiai remtinų šeimų. Dėl mažo gimstamumo ir emigracijos uždamos mokyklos rajono gyvenvietėse.

20.1.5. Kaip viena problemų diskusijose su jaunimo atstovais buvo įvardinta nepakankamas mokinio krepšelio dydis, kadangi mažėja vaikų, o krepšelis nedidėja ir neatitinka realių mokymosi kaštų. Trūksta finansavimo neformaliajam ugdymui.

20.1.6. Rokiškio rajono savivaldybės taryba bendradarbiaudama su privačiais verslininkais yra patvirtinusi Studijų rėmimo fondą, kurio metinis biudžetas yra 100 tūkst. Lt Šio fondo lėšos yra skirtos Rokiškio rajono jaunimui, studijuojančiam Lietuvos universitetinėse aukštosiose mokyklose remti. Rokiškio rajono savivaldybės taryba taip pat patvirtinusi Talentų rėmimo fondą, kurio lėšomis remia gabių jaunų žmonių studijas Lietuvos ir užsienio šalių aukštosiose mokyklose. Tačiau šie veikiantys paramos mechanizmai nesukuria kokių nors įsipareigojimų paramos gavėjams.

20.2. Viešasis saugumas ir nusikalstamumo prevencija

20.2.1. Remiantis jaunimo tyrimais, dauguma (67 proc.) apklaustų jaunų žmonių teigia, kad gyvena saugioje kaimynystėje, 26 proc. respondentų gyvena rizikingoje ir 7 proc. – pavojingoje kaimynystėje.

20.2.2. Jaunimo tyrimo duomenimis, kokybinio tyrimo metu didžiausiomis problemomis įvardintas didelis smurtas ir nusikalstamumas, susibūrimui skirtų vietų trūkumas, kultūrinių renginių stoka, prastai išvystyta rajono centro infrastruktūra, gyvenamosios vietos infrastruktūros trūkumai.

20.2.3. Rajone gyvena nemažai socialinės rizikos šeimų, kuriose auga vaikai. Šiose šeimose augantys vaikai yra labiau problemiško elgesio (linkę tyčiotis, kelia muštynes, vartoja alkoholį, rūko), dažniau nelanko mokyklos, labiau linkę nusikalsti.

20.2.4. Remiantis Rokiškio rajono policijos komisariato pateiktais statistiniais duomenimis, labiausiai paplitusios nusikalstamos veikos – vagystės, muštynės. Tačiau nusikalstamumas jaunimo tarpe nedidėja. Rokiškio rajonas pagal nusikalstamumo statistiką yra vienas saugiausių rajonų Lietuvoje. Nepilnamečiai 2009 m. Rokiškio rajone atliko 31 nusikaltimą veiką, 2010 m. – 48, 2011 – 32.

20.3. Laisvalaikio užimtumas

20.3.1. Jaunimo laisvalaikio užimtumą diskusijose jaunimo atstovai įvardino kaip vieną svarbesnių jaunimo problemų. Įvardintos kelios priežastys: renginių jaunimui trūkumas,

informacijos pateikimas jaunimui nepatraukliu būdu, specifinė rajono infrastruktūra, biudžetinių įstaigų darbo laiko specifiška, viešojo transporto grafikai (susisiekimo problemos), o taip pat ir specialistų, gebančių efektyviai dirbti su jaunimu tolygiai geografiškai išplėto tinklo trūkumas.

20.3.2. Kokybės vertinimo duomenimis, neformalaus mokymo ir konsultavimo paslaugų prieinamumas ir kokybė yra vidutiniška. Minėtas paslaugas teikia kultūros įstaigos, neformaliojo švietimo įstaigos, o taip pat ir jaunimo bei su jaunimu dirbančios organizacijos. Rokiškio rajono savivaldybės administracija sistemingai netyrė jaunimo mokymo ir konsultavimo poreikių, tačiau tą daro Rokiškio jaunimo organizacijų sąjunga „Apvalus stalas“ ir VŠĮ Rokiškio jaunimo centras. Remiantis kokybės vertinimo duomenimis, per 2012 metus buvo įvykdyta maždaug 20 jaunimo neformalaus mokymų ir konsultavimo projektų.

20.3.3. Diskusijų dalyvių nuomone, ypatingai dėmesio stokoja vyresni nei 18 m. amžiaus jaunuoliai, kadangi dauguma neformaliojo švietimo, kultūros įstaigų ir jaunimo organizacijų veikla nukreipta pirmiausia į moksleiviško amžiaus jaunimą. Akcentuota, kad trūksta tiek įstaigų, kryptingai ir rezultatyviai dirbančių su šia tiksline grupe, tiek priemonių ir veiklų, skirtų vyresnio amžiaus jaunimui.

20.3.4. Remiantis kokybės vertinimo duomenimis, daugiau nei pusės apklausoje dalyvavusių jaunimo organizacijų atstovų nuomone, savivaldybėje neformalaus mokymo ir ugdymo veiklų, skirtų jaunimui nepakanka. Tiek neformalaus ugdymo paslaugų prieinamumas, tiek jų kokybė įvertinti vidutiniškai (3 balai).

20.3.5. Kaip viena svarbiausių problemų, įtakojančių jaunimo laisvalaikio užimtumo situaciją buvo įvardintas transportas. Kita priežastis – biudžetinių įstaigų darbo laikas nepritaikytas jaunimo poreikiams – iki 18 val. jos užsidaro. Todėl jaunimui skirtų renginių trūksta nuo 18 val. ir savaitgaliais – tą kaip problemą paminėjo jaunimo atstovai diskusijose.

20.3.6. Jaunimo atstovų nuomone, išsakyta diskusijų metu, viena iš problemų, įtakojančių Rokiškio rajono jaunimo laisvalaikio užimtumo situaciją – netolygus neformaliojo švietimo įstaigų geografinis tinklas. Biudžetinės įstaigos yra optimizuojamos, uždaromos taupant lėšas, jos išlieka tik stambesniuose miesteliuose, todėl jaunimui ženkliai sumažėja galimybių neformaliajam švietimui ir ugdymui dėl papildomų išlaidų transportui ir pačios viešojo transporto sistemos problemų (geltonieji autobusiukai nevažinėja vakare, vietiniai autobusų maršrutai nesuderinti su ugdymo ir neformaliojo švietimo įstaigų darbu).

20.4. Būstas ir pajamos

20.4.1. Dauguma jaunuolių gyvena jų tėvams priklausančiame būste (54 proc.). Būstą nuomojasi 12 proc. jaunų savivaldybės gyventojų, 16 proc. turi nuosavą (ar bendros su partneriu nuosavybės) būstą.

20.4.2. Jaunimo atstovų teigimu, jaunimą slegia aukšti pragyvenimo kaštai – komunalinėms paslaugoms išlaidos yra didelės, šildymas – brangus. Tuo tarpu atlyginimai yra maži. Tai yra viena iš priežasčių, darančių rajoną nepatraukliu jaunimui, ir skatinanti jaunimo emigraciją.

20.4.3. Tėvų paramą, kaip pajamų šaltinį, nurodė 59 proc. jaunuolių, uždarbį – 50 proc. 11 proc. respondentų gauna stipendijas, 18 proc. – pašalpas. 11 proc. sulaukia paramos iš giminaičių, 13 proc. – iš draugo / draugės. 42 proc. apklaustųjų pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui, neviršija 500 Lt. 27 proc. – patenka tarp 500 ir 1000 Lt. Daugiau nei 1500 Lt pajamas 1 šeimos nariui turi vos 4 proc. tyrimo dalyvių. Mažomis pajamomis vienam šeimos nariui Rokiškio rajonas yra viena iš jaunimo tyrime išsiskiriančių Panevėžio apskrities savivaldybių.

20.4.4. 80 proc. jaunuolių neturi jokios paskolos ir neketina imti. 9 proc. yra pasiėmę įvairias paskolas, o 4 proc. dar tik ketina imti kokią nors paskolą.

20.5. Pilietiškumas, savanoriškumas jaunimo veikla

20.5.1. Remiantis kokybės vertinimo duomenimis, didelė dalis Rokiškio rajono jaunimo nepriklauso vietos savivaldos institucijoms (bendruomenėms), bet yra aktyvūs organizuojant vietos renginius ar akcijas, planuojant ir įgyvendinant projektus. Jaunimui tradiciškai patrauklesnės aplinkos atnaujinimo ir gražinimo, bendruomenės tarpusavio ryšių stiprinimo ir tarpbendruomeninio bendradarbiavimo veiklos. Jauni asmenys noriai dalyvauja bendruomenės narių tarpusavio pagalbos veiklose, inicijuoja socialinės pagalbos akcijas. Jaunimo atstovų

nuomone, jaunimo tarpe skatinama labdarumas, organizuojant įvairius labdaros renginius jaunimui.

20.5.2. Rokiškio rajone 37 proc. jaunuolių aktyviai dalyvauja moksleivių savivaldoje, tačiau tik 13 proc. Rokiškio studentų aktyviai dalyvauja studentų savivaldos veikloje, tai yra mažiausias aktyvių studentų procentas visoje Panevėžio apskrityje.

20.5.3. Bendras Rokiškio jaunimo politinio – pilietinio aktyvumo rodiklis yra žemas. 5 proc. Rokiškio jaunimo save priskiria aukštai politinio – pilietinio aktyvumo kategorijai, o 21 proc. – vidutinei. Rokiškio jaunimo pilietiškumo – labdaringumo rodiklis taip pat nėra aukštas: tik 4 proc. jaunuolių yra priskiriami aukštai pilietiškumo – labdaringumo kategorijai, tuo tarpu žemai kategorijai – 57 proc.

20.5.4. Jaunimo tyrimo išvados rodo, kad jaunimo politinio – pilietinio, kaip ir pilietiškumo – labdaringumo rodikliai yra glaudžiai susiję su jaunimo aplinkos (tėvų, globėjų, kaimynų) atitinkamais rodikliais. Silpną jaunimo pilietinį aktyvumą iš esmės lemia tai, jog jų aplinka taip pat pasižymi pasyvumu. Apskritai jaunuoliai neigiamos nuostatos dėl dalyvavimo pilietinėse veiklose neturi, tačiau stokoja iniciatyvos. Viena iš jaunimo pasyvumo problemą sąlygojančių veiksnių, remiantis jaunimo tyrimo išvadomis – netinkamas aplinkos, pirmiausia – tėvų pavyzdys. Tėvai mažai dalyvauja miestelių šventėse, kituose bendruomenės renginiuose. Taip atsiranda ir jaunimo motyvacijos trūkumas, nenoras rasti laiko pilietinei ir savanoriškai veiklai.

20.5.5. Jaunimo tyrimo duomenimis, nevyriausybinėse organizacijose dalyvauja 12 proc. tyrime dalyvavusio Rokiškio jaunimo ir tai yra didžiausias jaunimo procentas visoje Panevėžio apskrityje. Rokiškio rajonas taip pat labai išsiskiria Panevėžio apskrityje dideliu procentu jaunimo (16 proc.) priklausančio neformaliai grupei ar stiliui. Lyginant Rokiškio rajoną su kitomis Panevėžio apskrities savivaldybėmis, Rokiškio rajone didžiausia dalis jaunimo (30 proc.) dalyvauja savanoriškoje veikloje. 23 proc. jaunimo savanoriškoje veikloje yra dalyvavę anksčiau, o 49 proc. – niekada nedalyvavo joje.

20.5.6. Motyvacijos dalyvauti pilietinėje, savanoriškoje veikloje stoką diskusijose jaunimo atstovai įvardino kaip vieną svarbesnių jaunimo problemų Rokiškio rajone. Su šia problema susijusi kita tiek jaunimo atstovų, tiek ir savivaldybės administracijos atstovų įvardinta problema – lyderių stoka. Dauguma jaunimo lyderių yra moksleiviško amžiaus, baigę mokyklas jie išvyksta studijuoti į didžiuosius miestus arba užsienio šalis ir didžioji jų dalis baigę studijas į Rokiškio rajoną nebegrįžta.

20.5.7. Jaunimo atstovų nuomone, rajone yra patenkinamos sąlygos jaunimo veiklai – trūksta veiklai tinkamų patalpų ir finansavimo iš savivaldybės biudžeto, todėl didelė dalis Rokiškio rajono jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų nėra pakankamai aktyvios. Per mažas dėmesys yra skiriamas neformaliai jaunimo ugdymui, laisvalaikio organizavimui. Jaunimo atstovų nuomone, išsakyta diskusijų metu, tiek su jaunimu dirbantiems specialistams, tiek vietos bendruomenių lyderiams ir veiklų organizatoriams trūksta kompetencijų efektyviai dirbti su jaunimu.

20.6. Alkoholizmas, narkomanija ir kitos priklausomybės formos

20.6.1. Tyrimo duomenys rodo, jog alkoholio vartojimas yra labiausiai paplitęs žalingas jaunų žmonių įprotis. 47 proc. jaunuolių alkoholį vartoja rečiau nei kartą per mėnesį, 36 proc. – du, keturis kartus per mėnesį. 8 proc. tai daro dažniau. 9 proc. jaunimo teigia, kad alkoholio apskritai nevartoja. Panevėžio apskrities mastu Rokiškio rajone gyvena didžiausia dalis jaunimo (72 proc.) šiuo metu neturinčio jokios priklausomybės nuo alkoholio, 18 proc. jaunimo patenka į rizikos grupę. 10 proc. jau turi priklausomybę nuo alkoholio arba didelį pavojų jai atsirasti. Remiantis kokybinio tyrimo duomenimis, apskritai 14–29 metų amžiaus jaunuoliai, labiausiai paplitusiu žalingu įpročiu tarp bendraamžių laiko alkoholio vartojimą.

20.6.2. 65 proc. Rokiškio rajono jaunuolių neturi rūkymo įpročių (niekada neturėjo arba jų atsikratė) – tai yra vienas geriausių rodiklių visoje Panevėžio apskrityje. 9 proc. respondentų pripažino, kad surūko mažiau negu vieną cigaretę per savaitę, 4 proc. – mažiau nei kartą per dieną. 11 proc. surūko 1–5 cigaretes per dieną, lygiai tokia pati dalis jaunimo per dieną surūko daugiau negu 6 cigaretes.

20.6.3. Remiantis jaunimo tyrimų duomenimis, 82 proc. tiriamųjų nėra vartoję ir nenorėtų pabandyti narkotikų. 6 proc. – bandė vartoti (kartą ar keletą kartų). 2 proc. vartoja nuolat, o 3 proc. nenorėtų atsakyti į šį klausimą.

20.6.4. Žalingi įpročiai, diskusijų su Rokiškio rajono jaunimo atstovais metu buvo įvardinta kaip viena svarbesnių Rokiškio rajono jaunimo problemų.

20.7. Sveikatingumas, kūno kultūra ir sportas

20.7.1. Jaunimo tyrimo duomenimis, daugiau kaip pusė (56 proc.) respondentų sportuoja bent kelis kartus per savaitę. 15 proc. sportuoja kartą per savaitę. 29 proc. - išvis nesportuoja. Pagal aktyviai (kelis kartus per savaitę ir kasdien) sportuojančio jaunimo procentą Rokiškio rajonas pirmuoja Panevėžio apskrityje.

20.7.2. Daugumos apklaustų merginų (67 proc.) kūno masės indeksas (KMI) yra normalus, 16 proc. tiriamųjų turi viršsvorio, 13 proc. yra per mažo svorio. 67 proc. apklaustųjų pasižymi vidutiniškais sveikos mitybos įpročiais. 31 proc. tyrimo dalyvių valgymo įpročiai geri. 2 proc. – blogi.

20.7.3. Gera fizine savijauta pasižymi vos 38 proc. apklaustųjų jaunuolių. Gera psichine savijauta – dar mažiau – 33 proc. Rokiškio rajono jaunimas Panevėžio srityje išsiskiria prasčiausia fizine ir psichine jaunimo savijauta. Šie rodikliai siejasi ne tik tarpusavyje, t. y. geriau besijaučiantys fiziškai taip pat pasižymi ir geresne psichine sveikata, bet tiesiog proporcingai susiję su savęs vertinimu, bei su konkrečiais elgsenos įpročiais.

20.8. Savęs vertinimas, lytinis gyvenimas, požiūris į santuoką ir šeimą

20.8.1. Tik 25 proc. Rokiškio rajono jaunimo pasižymi aukštu pasitikėjimu savimi, tai yra žemiausias rodiklis Panevėžio apskrityje. 68 proc. apklausos dalyvių priskirtini vidutinio savęs vertinimo kategorijai, o 7 proc. tiriamųjų nustatytas žemas savęs vertinimo rodiklis. Tik 29 proc. jaunuolių nurodė turintys stiprų šeimos narių socialinį palaikymą (tai yra mažiausias rodiklis Panevėžio apskrityje), 61 proc. – vidutinį, 10 proc. – mažą. Jaunimo tyrimas rodo, kad kuo jaunimas susilaukia didesnio šeimos nariu socialinio palaikymo, tuo geriau save vertina ir sveikiau maitinasi.

20.8.2. Nemaža dalis moksleivių (43 proc.) pasižymi tik vidutiniu pasitenkinimu mokykla bei ribotais gebėjimais joje kontroliuoti įvykius ir įveikti kylančius sunkumus, dar 2 proc. moksleivių sunkiai sprendžia problemas. Prastesnė situacija yra su studentais – didžioji jų dalis (62 proc.) vidutiniškai geba spręsti problemas. Vidutiniškai gebėjimai spręsti kylančias problemas būdingi ir daugumai dirbančio jaunimo (51 proc.), dar 1 proc. jas sprendžia sunkiai. Remiantis jaunimo tyrimo išvadomis, šie gebėjimai tiesiogiai susiję su bendra jaunimo psichine savijauta ir savęs vertinimu: kuo geresnė jaunuolių psichinė savijauta ir kuo geriau jie save vertina, tuo užtikrinčiau jie jaučiasi, susitvarko su užduotimis ir labiau savimi pasitiki.

20.8.3. Dauguma (53 proc.) Rokiškio rajono jaunuolių linkę manyti, kad santuoka yra reikalinga, bet prieš tuokiantis reikia pagyventi kartu. 21 proc. mano, kad norint gyventi kartu, santuoka yra būtina. 12 proc. teigia, kad norint gyventi kartu, santuoka visiškai nereikalinga, 7 proc. laikosi nuomonės, kad santuoka reikalinga tik turint (laukiantis) vaikų.

20.8.4. Lytinis jaunuolių išprusimas neblogas: 16 proc. retai arba niekada nenaudoja apsaugos priemonių. Priemonės naudojamos apsisaugoti nuo lytiniu keliu plintančių ligų bei neplanuoto nėštumo. Remiantis kokybinio tyrimo duomenimis, Informacijos lytinio švietimo klausimais pasigenda jaunesni (14–18 m.) kokybinio tyrimo dalyviai. Jie itin akcentuoja lytinio švietimo pamokų trūkumą.

20.8.5. Jaunimo atstovų nuomone, vienišų mamų ir nepilnų šeimų daugėja, ypač kaimo vietovėse, ypač dėl emigracijos. Daugėja asocialių šeimų.

20.9. Geografinė padėtis, viešoji infrastruktūra, transportas, migracija

20.9.1. Geografinė rajono padėtis yra gana palanki, tačiau nepakankamai išnaudojama. Rokiškio rajonas turi ganėtinai prastai išvystyta kelių tinklą, neturi magistralinių kelių. Labai svarbūs transporto koridoriai vadinami keliai Daugpilis – Rokiškis – Panevėžys, kuris kerta rajono teritoriją iš pietvakariu į šiaurės rytus, Radiškis – Anykščiai – Rokiškis, kuriuo galimas susisiekimas su Vilniumi ir Biržai – Pandėlys – Rokiškis.

20.9.2. Darbo jėgos kaštai yra žemi. Kita vertus, žemi atlyginimai skatina migraciją į didžiuosius miestus ir užsienį, sudaro palankesnes sąlygas šešėliniam verslui, sąlygoja kontrabandos paplitimą jaunimo tarpe, stabdo aukštųjų mokyklų absolventų atvykimą į Rokiškį.

20.9.3. Rajono gamtos savitumas, ekologinė pusiausvyra, tradicinių verslų plėtojimas, kultūros tradicijos, geros sąlygos pažintiniam pėsčiųjų, vandens ir dviračių turizmui bei vaišingumas ir svetingumas, kaip išskirtinis bruožas – geras potencialas kaimo turizmo (arba agroturizmo) plėtrai.

20.9.4. Didžioji dalis (78 proc.) tyrime dalyvavusių moksleivių nurodė neturintys sunkumų nuvykti į mokyklą. 20 proc. pripažino, jog problemų yra. Pagal jaunuolių, įvardinusių, kad turi sunkumų nuvykti į mokyklą procentą, Rokiškio rajonas yra vienas pirmaujančių Panevėžio apskrityje. Viešojo transporto maršrutų problema buvo įvardinta kokybinio tyrimo metu ir diskusijų su jaunimo atstovais.

20.9.5. Jaunimo situacijos tyrimas parodė, kad jauni žmonės turi problemų naudotis ugdymo įstaigų infrastruktūra po pamokų laisvalaikio užimtumui ir jaunimo iniciatyvoms - 68 proc. apklaustų moksleivių turi galimybę naudotis po pamokų mokyklos stadionu, 36 proc. nurodė, kad gali naudotis ir klasėmis ar kabinetais, 44 proc. - sporto sale, ir tik 21 proc. – aktų sale.

20.9.6. Remiantis Jaunimo tyrimais, jaunimas kaip vieną svarbiausių problemų įvardino daugelio jaunų žmonių išvykimą iš Rokiškio rajono, jaunimo atstovai diskusijų metu šią problemą įvardino kaip vieną svarbiausių rajono jaunimo problemų. Jaunimas emigruoja dėl geresnių mokymosi, darbo, gyvenimo, savirealizacijos perspektyvų.

21. Technologiniai:

21.1. 80 proc. apklaustųjų internetu naudojasi kasdien, 9 proc. – 4–5 kartus per savaitę. Kartą per savaitę ar visai nesinaudojantys internetu nurodė 2 proc. jaunuolių. Rekomenduojama labiau išnaudoti internetą kaip svarbiausią komunikacinį kanalą regiono jaunimo politikos formavime bei kasdieninių iššūkių ir problemų sprendime.

21.2. Dažniausiai internetu naudojama 1–3 val. per dieną (48 proc.). Iki valandos prie interneto praleidžia 23 proc. respondentų. 16 proc. internetu naudojasi 3–5 val., o 12 proc. tai daro 5 val. ar ilgiau.

21.3. Jaunimo atstovai diskusijose pažymėjo, kad rajone jaunimas turi gerą prieigą prie interneto ir interneto ryšys yra stiprus. Interneto prieigos ir informacinės technologijos yra mokyklose, bibliotekose, vaikų ir jaunimo užimtumo centre, kultūros centruose, kitose įstaigose. Aktyviai naudojamos informacinės technologijos jaunimo tarpusavio bendravimui, mokymosi įstaigose - informavimui ir konsultavimui: elektroniniai dienynai, SMS, socialiniai tinklai. Kultūros centruose, bibliotekose, mokyklose, Rokiškio jaunimo centre, dienos centruose sudarytos visos sąlygos jaunimui naudotis informacinėmis technologijomis. Kai kuriose mokyklose veikia informacinių technologijų būreliai, neformaliai ugdymui naudojamos interaktyvios technologijos – multimedia projektoriai, interaktyvios lentos. Jaunimas praleidžia daug laiko internete, dalies jaunimo atstovų teigimu, tai tampa problema, tačiau internetas nėra pakankamai išnaudojamas informacijos sklaidai apie jaunimo veiklą, jaunimo ir su jaunu dirbančias organizacijas. Kaip vienas iš svarbesnių problemų įvardintas informacinių technologijų prieinamumas dėl įstaigų darbo laiko – jaunimas gali jomis naudotis įstaigų darbo metu iki 17–18 val.

21.4. Tiek jaunimo, tiek ir bendruomenės atstovų nuomone, informacinės technologijos, inovacijos ir išradimai nėra atskirai skatinami Rokiškio rajono savivaldybėje. Informacinės technologijos nėra tinkamai išnaudojamos informacijos sklaidai jaunimui apie užimtumo ir verslumo galimybes, kitas aktualius klausimus jaunimui.

III. PRIORITETINIŲ VEIKLOS KRYPTIŲ NUSTATYMAS

22. Pirma kryptis – Skatinti jaunimo užimtumą, verslumą ir profesinį ugdymą bei švietimą Rokiškio rajono savivaldybėje:

22.1. užtikrinant formalus ir neformalus švietimo bei kitų įstaigų paslaugų įvairovę, kokybę bei prieinamumą;

22.2. didinant jaunų žmonių verslumo galimybes bei gerinant profesinį orientavimą ir moksleivių pasiruošimą darbinei karjerai.

23. Antra kryptis – Didinti jaunimo laisvalaikio, poilsio, kūrybos ir kultūros pasiūlą bei prieinamumą Rokiškio rajono savivaldybėje:

23.1. plėtojant jaunimo laisvalaikio poreikius atitinkančią infrastruktūrą bei skatinant jaunimo sveiko gyvenimo įpročius, savanorystę ir aktyvią kultūrinę bei sportinę veiklą.

24. Trečia kryptis – Stiprinti Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo politiką formuojančias ir įgyvendinančias institucijas:

24.1. užtikrinant kokybišką jaunimo politikos plėtrą.

IV. TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

25. Plane numatomi keturi tikslai ir įvardijami uždaviniai jiems įgyvendinti.

26. Pirmas tikslas – Užtikrinti formalaus ir neformalaus švietimo bei kitų įstaigų paslaugų įvairovę, kokybę bei prieinamumą:

27. Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

27.1. Didinti švietimo, kultūros, sporto, socialinių ir kitų įstaigų veiklos kokybę, atvirumą bei paslaugų įvairovę jaunimui;

27.2. Remti jaunimo ir su jaunimu dirbančias NVO, skatinant NVO ir Rokiškio rajono savivaldybės bendradarbiavimą jaunimo užimtumo formų kūrimui;

27.3. Didinti užimtumo galimybes socialiai atskirtam, delinkventiniam, pažeidžiamam, problemas patiriančiam jaunimui.

28. Antras tikslas – Didinti jaunų žmonių verslumo galimybes bei gerinti profesinį orientavimą ir moksleivių pasiruošimą darbinei karjerai.

29. Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

29.1. Sukurti ir nuosekliai vykdyti verslumo skatinimo programas bei sudaryti palankias sąlygas jaunimo verslo pradžiai;

29.2. Spręsti jaunų žmonių motyvacijos dirbti problemas;

29.3. Skatinti mokyklų, profesinio ir aukštojo mokslo įstaigų bei verslo bendradarbiavimą.

30. Trečias tikslas – Plėtoti jaunimo laisvalaikio poreikius atitinkančią infrastruktūrą bei skatinti jaunimo sveiko gyvenimo įpročius, savanorystę ir aktyvią kultūrinę bei sportinę veiklą.

31. Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

31.1. Pritaikyti savivaldybės infrastruktūrą jaunimo bei jaunų šeimų poreikiams;

31.2. Vykdyti efektyvią jaunimo priklausomybių prevencinę veiklą, skatinant sveiką gyvenseną ir didinant sportuojančio jaunimo skaičių Rokiškio rajono savivaldybėje;

31.3. Puoselėti Rokiškio rajono jaunimo kultūrinės tradicijas;

31.4. Remti jaunimo neprofesionalų meną, savanorystę ir sudaryti sąlygas jaunimo saviraiškai bei kūrybai.

32. Ketvirtas tikslas – Užtikrinti kokybišką jaunimo politikos plėtrą.

33. Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

33.1. Didinti savivaldybės jaunimo politiką įgyvendinančių institucijų veiklos kokybę bei tarpinstitucinį bendradarbiavimą;

33.2. Tobulinti jaunimo informavimo kanalus;

33.3. Vykdyti jaunimo padėties bei jaunimo politikos kokybės vertinimus, aktualių jaunimui programų ir priemonių stebėseną savivaldybėje.

V. PLANO ĮGYVENDINIMAS

34. Plano įgyvendinimo laikotarpis: 2013 – 2018 metai.

35. Planui įgyvendinti yra rengiami 2013 – 2015 m. ir 2016 – 2018 m. priemonių planai. 2013 – 2015 m. priemonių planas tvirtinamas iki 2012 m. gruodžio mėn. 2016 – 2018 m. priemonių planas pateikiamas savivaldybės tarybai svarstyti iki 2015 m. birželio mėn. Jaunimo reikalų

koordinatorius ir savivaldybės jaunimo reikalų taryba yra atsakingi už šių dokumentų parengimą ir pateikimą savivaldybės tarybai.

36. Plane yra numatomi tarpiniai rezultatai (2015 m. gruodis) ir galutiniai rezultatai (2018 m. gruodis) kurie suteikia informaciją apie uždavinių įgyvendinimą per nustatytą laikotarpį.

37. Plano įgyvendinimą koordinuoja Jaunimo reikalų koordiniatorius. Kasmet iki vasario 1 d. Plane nurodyti atsakingi vykdytojai ir socialiniai partneriai pateikia Jaunimo reikalų koordiniatoriui priemonių įgyvendinimo ataskaitas.

38. Plano įgyvendinimo stebėseną užtikrina Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba, kuriai iki einamųjų metų kovo 15 d. savivaldybės jaunimo reikalų koordiniatorius pateikia ataskaitą apie plane numatytų priemonių įgyvendinimo rezultatus už praeitus metus, pateikia siūlymus dėl Plane numatytų priemonių įgyvendinimo būdų einamaisiais metais.

39. Pirmojo tikslo „Užtikinti formalaus ir neformalaus ugdymo įstaigų paslaugų kokybę, prieinamumą bei plėtoti paslaugų įvairovę“ vertinimo kriterijai ir jų reikšmės:

Nr.	Vertinimo kriterijus	Pokytis		
		2012 m.	2015 m.	2018 m.
1.1.	Neformalaus ugdymo paslaugas jauniems žmonėms teikiančių fizinių/juridinių asmenų savivaldybėje skaičius:			
1.2.	Jaunimo (14–29 m.), dalyvaujančio atvirų jaunimo centrų ir erdvių veikloje, dalis (procentais, nuo bendro savivaldybės jaunų žmonių skaičiaus):			
1.3.	Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklose dalyvaujančių jaunų žmonių (14–29 m.) dalis (procentais, nuo bendro savivaldybės jaunų žmonių skaičiaus):			
1.4.	Akredituotų ¹ jaunimo darbuotojų skaičius savivaldybėje:			
1.5.	Savivaldybės jaunimo organizacijų suorganizuotų renginių ir juose dalyvavusio jaunimo skaičius:			
1.6.	Socialinę atskirtį patiriančių jaunų žmonių (14–29 m.), įsitraukusių į jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklas dalis (procentais nuo bendro jaunų žmonių skaičiaus savivaldybėje):			
1.7.	Jaunų žmonių teigiančių kad jie turi daug galimybių įdomiai praleisti laisvalaikį dalis iš bendro jaunų žmonių skaičiaus	70	73	77

40. Antrojo tikslo - „Didinti jaunų žmonių verslumo galimybes bei gerinti profesinį orientavimą ir moksleivių pasiruošimą darbinei karjerai“ vertinimo kriterijai ir jų reikšmės:

Nr.	Vertinimo kriterijus	Pokytis		
		2012 m.	2015 m.	2018 m.
2.1.	Registruotas savivaldybės jaunimo nedarbas procentais:			
2.2.	Savo verslą (bet kokia forma (verslo liudijimai, individuali veikla, įmonės ir pan.) per paskutinius trejus metus pradėjęsio jaunimo (18 – 29 m.) skaičius:			
2.3.	Pagal įgytą profesinę kvalifikaciją per metus po jos			

¹ Turinčių jaunimo darbuotojo kvalifikaciją.

	įgijimo įsidarbinusio jaunimo (20–29 m.) dalis (procentais).			
2.4.	Verslumo bei profesinio orientavimo tematika renginių savivaldybėje per paskutinius trejus metus bei šiuose renginiuose dalyvavusio jaunimo skaičius:	36 proc.		
2.5.	Savanoriškoje veikloje dalyvaujančių jaunų žmonių (16-29 m.), kurie nesimoko ir nedirba, procentas, nuo tų, kurie nesimoko ir nedirba:			

41. Trečiojo tikslo - „Plėtoti jaunimo laisvalaikio poreikius atitinkančią infrastruktūrą bei skatinti jaunimo sveiko gyvenimo įpročius, savanorystę ir aktyvią kultūrinę bei sportinę veiklą“ vertinimo kriterijai ir jų reikšmės:

Nr.	Vertinimo kriterijus	Pokytis		
		2012 m.	2015 m.	2018 m.
3.1.	Savivaldybės biudžeto lėšų, skirtų plėtoti laisvalaikio infrastruktūrą, dalis tenkanti vienam toje savivaldybėje gyvenančiam jaunam žmogui (14–29 m.) (litas):			
3.2.	Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių savivaldybėje per paskutinius trejus metus bei juose dalyvavusio jaunimo skaičius:			
3.3.	Nuolat ar dažnai laisvalaikiu sportuojančio savivaldybės jaunimo (14 – 29 m.) skaičius procentais (apklausa: Jaunimo problematikos tyrimas):	47 proc.		
3.4.	Savanoriškoje veikloje dalyvaujančių jaunų žmonių dalis, procentais, nuo bendro savivaldybės jaunų žmonių skaičiaus):	30	32	35
3.5.	Savivaldybės jaunimo (14 – 29 m.), neformalių jaunimo grupių bei jaunimo organizacijų per paskutinius trejus metus surengtų kultūrinių renginių (įskaitant neprofesionalaus meno) bei juose dalyvavusių dalyvių skaičius.			

42. Ketvirtojo tikslo - „Užtikrinti kokybišką jaunimo politikos plėtrą“ vertinimo kriterijai ir jų reikšmės:

Nr.	Vertinimo kriterijus	Pokytis		
		2012 m.	2015 m.	2018 m.
4.1.	Savivaldybės biudžeto lėšų, skirtų jaunimo politikos įgyvendinimui finansuojant jaunimo projektus, vienam toje savivaldybėje gyvenančiam jaunam žmogui (14–29 m.) tenkanti dalis (litas):			
4.2.	JRT pasiūlymų (rekomendacijų), į kuriuos atsižvelgė savivaldybės taryba bei savivaldybės administracija skaičius:			
4.3.	Savivaldybėje per paskutinius trejus metus atliktų jaunimo (14–29 m.) padėties tyrimų skaičius:	1	1	1
4.4.	Savivaldybėje per paskutinius trejus metus atliktų jaunimo (14–29 m.) politikos kokybės vertinimų skaičius:	1	1	1
4.5.	Neformalaus ugdymo paslaugas jauniems žmonėms			

	teikiančių juridinių asmenų savivaldybėje teritorinis pasiskirstymas: santykinė dalis (pasiskirstymas tarp savivaldybės centro ir seniūnijų).			
--	---	--	--	--

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43. Šiame Plane nustatytiems uždaviniams įgyvendinti bus parengtos naujos ir (arba) pratęstos ir patobulintos ankstesnės programos, kurių asignavimų valdytojas paprastai yra Rokiškio rajono savivaldybės administracija arba savivaldybės biudžetinė įstaiga.

44. Savivaldybės institucijos ir savivaldybės biudžetinės įstaigos peržiūrėdamos veikiančius planavimo dokumentus ir rengdamos naujų strategijų ir kitų planavimo dokumentų, įgyvendinamų Plano trukmės laikotarpiu projektus, turi atsižvelgti į Plane numatytus prioritetus, tikslus, uždavinius, ir pagal galimybes suplanuoti priemones jų įgyvendinimui.

45. Priemonių plane numatyti atsakingi vykdytojai yra atsakingi už lėšų poreikio, reikalingo priemonei įgyvendinti pateikimą ir pagrindimą savivaldybės administracijai ir tarybai.

**JAUNIMO PROBLEMŲ SPRENDIMO ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE
PRIEMONIŲ PLANAS 2013–2015 METAMS**

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
1. Tikslas – Užtikrinti formalaus ir neformalaus švietimo bei kitų įstaigų paslaugų įvairovę, kokybę bei prieinamumą					
1.1. Uždavinys – Didinti švietimo, kultūros, sporto, socialinių ir kitų įstaigų veiklos kokybę, atvirumą bei paslaugų įvairovę jaunimui					
1.1.1. Pritaikyti švietimo įstaigų infrastruktūrą jaunimo poreikiams	1.1.1.1 Darnus visų Rokiškio rajono švietimo įstaigų erdvinis tinklas, sudarantis galimybę vietos jaunimui naudotis kiekvienos įstaigos infrastruktūra ne pamokų metu, savaitgaliais ir mokinių atostogų metu	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius; Švietimo įstaigos	Bendros savivaldybės lėšos	Rokiškio rajono jaunimas
1.1.2. Atlikti biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamų paslaugų kokybės tyrimą	1.1.2.1. Visose biudžetinėse įstaigose atliktas jaunimui teikiamų paslaugų kokybės tyrimas	2013 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius; Biudžetinės įstaigos; Rokiškio rajono jaunimo reikalų taryba	Bendros savivaldybės lėšos, kitų institucijų lėšos	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos; Rokiškio rajono jaunimas
1.1.3. Atsižvelgiant į atliktą biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamų paslaugų kokybės tyrimą ir Atsiliepimų anketose (knygose)	1.1.3.1. Įstaigų, kuriose buvo padidinta teikiamų paslaugų įvairovė skaičius	2014 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius; Biudžetinės įstaigos; Rokiškio rajono	Papildomų lėšų poreikio nėra	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
pareikštas nuomones, patobulinti biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamas paslaugas			jaunimo reikalų taryba		Rokiškio rajono jaunimas
1.1.4. Organizuoti viešose Rokiškio rajono savivaldybės erdvėse naktinius renginius jaunimui	1.1.4.1. Kasmet suorganizuoti 2 naktiniai renginiai	2013 – 2015 m.	Kultūros įstaigos; Rokiškio rajono jaunimo reikalų taryba	Bendros savivaldybės lėšos, privačios lėšos	Nevyriausybines organizacijos
1.2. Uždavinys – Remti jaunimo ir su jaunimu dirbančias NVO, skatinant NVO ir Rokiškio rajono savivaldybės bendradarbiavimą jaunimo užimtumo formų kūrimui					
1.2.1. Leisti jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms naudotis savivaldybei priklausančiomis patalpomis	1.2.1.1 Jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms leidžiama naudotis savivaldybei priklausančiomis patalpomis	2013 m. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Dėl leidimo jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms panaudos teise naudotis savivaldybei priklausančiomis patalpomis savivaldybei iš dalies arba visiškai apmokant	Rokiškio rajono savivaldybės taryba; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius; Kultūros, turizmo ir ryšių su užsienio šalimis skyrius	Bendros savivaldybės lėšos	Vietos bendruomenės; Rokiškio rajono jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
		komunalinius mokesčius			
1.2.2. Kompensuoti jaunimo organizacijų įregistravimo, registracijos duomenų keitimo mokesčius	1.2.2.1. Jaunimo organizacijoms kompensuojamos įregistravimo / registracijos duomenų keitimo išlaidos	2013 m. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Dėl jaunimo organizacijų įregistravimo/registracijos duomenų keitimo išlaidų kompensavimo	Rokiškio rajono savivaldybės taryba	Bendros savivaldybės lėšos	Rokiškio rajono jaunimo organizacijos
1.2.3. Sudaryti sąlygas jaunimo ir su jaunu dirbančioms nevyriausybinėms organizacijoms teikti popamokinio ugdymo paslaugas formaliojo švietimo įstaigose	1.2.3.1. Paruoštas ir patvirtintas jaunimo ir su jaunu dirbančių nevyriausybinių organizacijų popamokinio ugdymo paslaugų teikimo formaliojo švietimo įstaigose tvarkos aprašas	2013 m.	Rokiškio rajono savivaldybės taryba; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius; Rokiškio rajono formaliojo švietimo įstaigų administracijos;	Bendros savivaldybės lėšos, ES lėšos	Rokiškio rajono jaunimo ir su jaunu dirbančios organizacijos; Rokiškio rajono jaunimo reikalų taryba; Moksleiviai
	1.2.3.2. Jaunimo ir su jaunu dirbančios nevyriausybinių organizacijos teikia ne mažiau kaip 10 proc. popamokinio ugdymo paslaugų formaliojo švietimo įstaigose	2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius		

Tikslas / Uždavins / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
1.2.4. Prisdėti prie jaunimo organizacijų projektų finansavimo, kuomet jie finansuojami ES ar kitomis nacionalinėmis ar tarptautinėmis lėšomis	1.2.4.1. Savivaldybės taryba svarsto kiekvieną jaunimo organizacijų prašymą prisdėti lėšomis prie jų projektų finansavimo, kuomet jie finansuojami ES ar kitomis nacionalinėmis ar tarptautinėmis lėšomis	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės taryba; Rokiškio rajono savivaldybės administracija	Bendros savivaldybės lėšos	Rokiškio rajono jaunimo organizacijos
1.2.5. Organizuoti mokymus jaunimui, jaunimo neformalioms grupėms bei jaunimo organizacijoms apie finansavimo šaltinių paiešką, projektų rašymą, jaunimo veiklą ir darbą su jaunimu	1.2.5.1. 6 įvykę mokymai (kasmet po 2)	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono jaunimo reikalų taryba. Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo centras	Bendros savivaldybės lėšos	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos; Rokiškio rajono jaunimo organizacijų sąjungą „Apvalus stalas“; Jaunimo organizacijos
	1.2.5.2. 30 apmokytų jaunimo atstovų rašyti projektus bei organizuoti darbą su jaunimu				
1.3. Uždavins – Didinti užimtumo galimybes socialiai atskirtam, delinkventiniam, pažeidžiamam, problemas patiriančiam jaunimui					
1.3.1. Surengti atviro darbo su jaunimui klausimus nagrinėjančią ir atviras erdves, centrus pristatančią konferenciją savivaldybės politikams, administracijos darbuotojams, kitiems potencialiai	1.3.1.1 Įvykusi konferencija	2013 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba; VŠĮ Rokiškio jaunimo centras	Papildomų lėšų poreikio nėra	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Rokiškio rajono jaunimo organizacijų

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
suinteresuotiems asmenims					sąjungą „Apvalus stalas“
1.3.2. Apmokyti atviro darbo su jaunimu metodų kultūros, švietimo, vaiko teisių apsaugos, kitus specialistus, ir NVO atstovus, dirbančius su jaunimu ypatingą dėmesį skiriant specialistams, dirbantiems kaimo teritorijose	1.3.2.1. Surengti ilgalaikiai mokymai 1.3.2.2. 15 specialistų gauna jaunimo darbuotojų sertifikatus	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo centras	Bendros savivaldybės lėšos, Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (ES projekto) lėšos	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
1.3.3. Plėsti atviras erdves jaunimui savivaldybės biudžetinėse įstaigose, užtikrinant darnų erdvinį jų tinklą rajone	1.3.3.1. įkurtos 2 naujos atviros jaunimo erdvės rajone	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius; Biudžetinės įstaigos	Bendros savivaldybės lėšos, kitų institucijų (pvz., Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos) lėšos, ES lėšos	Rokiškio rajono jaunimas
1.3.4. Aprūpinti atvirus jaunimo centrus ir erdves įranga, užtikrinančia	1.3.4.1. Aprūpintų įranga atvirų jaunimo centrų skaičius – 1.	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės administracija.	Bendros savivaldybės lėšos, kitų institucijų	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
jaunimo laisvalaikio užimtumo ir neformaliojo ugdymo formų ir veiklų įvairovę	1.3.4.2. Aprūpintų įranga atvirų jaunimo erdvių skaičius – 2			(pvz., Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos lėšos), ES lėšos	taryba; NVO; Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
	1.3.5.2. Aprūpintų įranga atvirų jaunimo erdvių skaičius – 2				
1.3.5. Organizuoti suinteresuotų grupių pasitarimus socialiai atskirto, delinkventinio, pažeidžiamo bei problemas patiriančio jaunimo užimtumo galimybių didinimui aptarti	1.3.5.1. Suorganizuoti 6 (kas pusmetį) suinteresuotų grupių pasitarimai	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius; Rokiškio rajono savivaldybės Vaiko teisių apsaugos skyrius; Rokiškio rajono savivaldybės Socialinės paramos skyrius; Vaiko gerovės komisija	Bendros savivaldybės lėšos	Rokiškio rajono kultūros įstaigos; Rokiškio rajono policijos komisariatas; Nevyriausybinių organizacijų; Verslo subjektai
	1.3.5.2. Paruošti ir įgyvendinti socialiai atskirto, delinkventinio, pažeidžiamo bei problemas patiriančio jaunimo užimtumo gerinimo gaires	2014 – 2015 m.			
2. Tikslas – Didinti jaunų žmonių verslumo galimybes bei gerinti profesinį orientavimą ir moksleivių pasiruošimą darbinei karjerai					
2.1. Uždavinys – Sukurti ir nuosekliai vykdyti verslumo skatinimo programas bei sudaryti palankias sąlygas jaunimo verslo pradžiai					

Tikslas / Uždavinsys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
2.1.1. Įgyvendinti priemonės, skatinančias Rokiškio rajono savivaldybės moksleivių ir jaunimo užimtumą bei verslumą	2.1.1.1. Kiekvienais metais ne mažiau kaip 20 moksleivių ir jaunimo dalyvauja verslumą skatinančiose priemonėse	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius	Bendros savivaldybės lėšos	Nevyriausybinės organizacijos; Verslo subjektai
2.1.2. Perimti kitų savivaldybių gerą patirtį ir kasmet organizuoti jaunimo verslumo konkursą	2.1.2.1. Kasmet organizuojamas jaunimo verslumo konkursas, kurio metu paremtos ne mažiau kaip 2 jaunimo verslo idėjos	2014 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės administracija	Bendros savivaldybės lėšos Nacionalinės lėšos	Nevyriausybinės organizacijos; Verslo asociacijos
2.1.3 Plėtoti švietimo įstaigose moksleivių mokomųjų bendrovių tinklą	2.1.3.1 Įkurtos moksleivių mokomosios bendrovės 2 mokyklose	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius	Bendros savivaldybės lėšos, kitų institucijų lėšos	Bendrojo lavinimo mokyklos
2.1.4. Taikyti minimalius mokesčių tarifus jaunimui, pradedančiam savo verslą ir pradedantiems jauniems ūkininkams arba atleisti nuo mokesčio pirmuosius metus	2.1.4.1. Taikomi minimalūs mokesčių tarifai jaunimui, pradedančiam savo verslą ir pradedantiems jauniems ūkininkams arba atleidžiama nuo mokesčio pirmuosius metus	2013m. Savivaldybės tarybos sprendimas dėl patentų/verslo liudijimų minimalių tarifų taikymo jaunimui pradedančiam verslą	Rokiškio rajono savivaldybės taryba; Rokiškio rajono savivaldybės administracija. Verslo plėtros komisija	Bendros savivaldybės lėšos	Rokiškio rajono jaunimas
2.1.5. Sukurti verslininkų – mentorių tinklą, padedantį ir konsultuojantį jaunimą, norintį kurti verslą	2.1.5.1. Veikiantis ne mažiau kaip 3 verslininkų tinklas, nuolat konsultuojantis ne mažiau kaip 3 jaunas žmones	2013 – 2014 m.	Rokiškio rajono savivaldybės taryba Rokiškio rajono savivaldybės švietimo centras;	Bendros savivaldybės lėšos	NVO; Verslo subjektai; Panevėžio teritorinės darbo biržos Rokiškio

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
			VŠĮ „Versli Lietuva“ Rokiškio filialas; VŠĮ Rokiškio turizmo ir informacijos centras		rajono skyrius; Rokiškio verslininkų asociacija
2.2. Uždavinys – Spręsti jaunų žmonių motyvacijos dirbti problemas.					
2.2.1. Vykdyti ankstyvą jaunimo susipažinimą su darbo rinka ir profesinį informavimą, įvertinant darbo rinkos poreikius.	2.2.1.1. 12 mokykloje ir/ar Rokiškio rajono darbo biržoje įvykusių susitikimų, diskusijų ir kitokių renginių, susijusių su profesiniu orientavimu (po 4 kasmet)	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo centras; Profesinio informavimo taškai	ES lėšos	Panevėžio teritorinės darbo biržos Rokiškio rajono skyrius
2.2.2. Vykdyti jaunų bedarbių ir asmenų, išpėtų apie atleidimą, profesinį mokymą ir perkvalifikavimą derinant su darbo vieta	2.2.2.1. Kasmet įvykę 2 mokymai 2.2.2.2. 45 apmokyti / perkvalifikuoti jauni žmonės	2013 – 2015 m.	Panevėžio teritorinės darbo biržos Rokiškio rajono skyrius	Bendros savivaldybės lėšos, kitų institucijų (pvz., darbo biržos) lėšos, ES lėšos	.
2.3. Uždavinys – Skatinti mokyklų, profesinio ir aukštojo mokslo įstaigų bei verslo bendradarbiavimą					
2.3.1 Organizuoti jaunimui mokymus, diskusijas, susitikimus su profesinių aukštųjų pasiekusiais buvusiais mokiniais, verslininkais, įžymiais	2.3.1.1. Įvykę ne mažiau kaip 6 mokymai, diskusijos, susitikimai (ne mažiau kaip po 2 kasmet), kuriuose dalyvavo ne mažiau kaip 100 jaunimo atstovų.	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo centras;	Papildomų lėšų poreikio nėra.	NVO; Verslo subjektai; Rokiškio rajono mokyklos; Jaunimo reikalų departamentas

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
Žmonėmis verslumo, lyderystės, profesinio orientavimosi, gerosios patirties perdavimo ir kt. jaunimui aktualiomis temomis			Profesinio informavimo taškai; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius		prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
2.3.2. Skatinti mokyklų ir verslo įmonių bendradarbiavimą, supažindinant moksleivius su profesijomis ir gerinant profesinį informavimą	2.3.2.1. 3 mokyklos (profesinio mokymo centras) bendradarbiaujančios su verslo įmonėmis 2.3.2.2. Įvykę 3 bendri mokyklų (profesinio mokymo centro) ir verslo įmonių renginiai (kasmet po 1) profesinio orientavimo tematika	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius Profesinio informavimo taškai	Bendros savivaldybės lėšos, kitų institucijų lėšos	Verslo subjektai
2.3.3. Organizuoti kasmetines universitetų, aukštųjų mokyklų, profesinių mokyklų ir amatų mugės profesinio informavimo ir karjeros klausimais	2.3.4.1 Kasmet organizuojama universitetų, aukštųjų mokyklų, profesinių mokyklų ir amatų mugė	2013 – 2015 m.	Profesinio informavimo taškai; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo centras; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius	Bendros savivaldybės lėšos	Rokiškio rajono mokyklos; Lietuvos aukštojo mokslo įstaigos; Verslo subjektai
2.3.4. Rengti savivaldybės, profesinio bei aukštojo mokslo įstaigų ir verslo	2.3.5.1. Įvykusių susitikimų, pasitarimų skaičius – 3 (kasmet po vieną).	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės administracija	Papildomų lėšų poreikio nėra	Rokiškio rajono mokyklos; Lietuvos aukštojo

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
įmonių reguliarius susitikimus, pasitarimus darbo rinkos situacijai, jos gerinimui aptarti					mokslo įstaigos; Verslo subjektai; Panevėžio teritorinės darbo biržos Rokiškio rajono skyrius
3. Tikslas – Plėtoti jaunimo laisvalaikio poreikius atitinkančią infrastruktūrą bei skatinti jaunimo sveiko gyvenimo įpročius, savanorystę ir aktyvią kultūrinę bei sportinę veiklą					
3.1. Uždavinys – Pritaikyti savivaldybės infrastruktūrą jaunimo bei jaunų šeimų poreikiams.					
3.1.1. Plėsti dviračių takų infrastruktūrą	3.1.1.1. dviračių trasų, įskaitant stovėjimo aikšteles, skaičius – 2	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybė	Bendros savivaldybės lėšos	Rokiškio rajono jaunimas
3.1.2. Įrengti dviračių stovus ir/ar saugiam dviračių parkavimui pritaikytas vietas su jaunimu dirbančiose formaliojo ir neformaliojo švietimo, kultūros, sporto ir socialinėse įstaigose	3.1.2.1. 10 formalus ir neformalus švietimo, kultūros, sporto ir socialinių įstaigų, prie kurių įrengti dviračių stovai ir vietas pritaikytos saugiam dviračių parkavimui	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Statybos ir infrastruktūros skyrius	Bendros savivaldybės lėšos, ES lėšos	Rokiškio rajono jaunimas
3.1.3. Įgyvendinti būsto atnaujinimo, socialinio būsto plėtros, transporto restruktūrizavimo projektus, sudarančius palankias sąlygas jaunų žmonių ir	3.1.3.1. Atnaujintų namų / butų skaičius	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Statybos ir infrastruktūros skyrius	Bendros savivaldybės lėšos, ES lėšos	Ūkio ministerija; Verslo subjektai

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
jaunų šeimų gyvenimui, laisvalaikiui, fiziniam aktyvumui	3.1.3.2. Renovuoto socialinio būsto skaičius				
	3.1.3.3. Daugiabučių namų kiemų, kuriuose įrengtos viešosios erdvės skirtos laisvalaikiui, žaidimui ir sportui skaičius				
3.1.4. Sutvarkyti esančias ir įrengti naujas atviras sporto aikšteles	3.1.4.1. 3 sutvarkytos atviros sporto aikštelės	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Statybos ir infrastruktūros skyrius	Bendros savivaldybės lėšos, ES lėšos	Verslo subjektai; Kūno kultūros ir sporto departamentas prie LR Vyriausybės
	3.1.4.2. 2 naujai įrengtos atviros sporto aikštelės				
3.1.5. Pritaikyti viešąsias erdves (parkus ir kt.) jaunimo laisvalaikiui ir aktyviam poilsiui	3.1.5.1. Parkų ir kitų viešųjų erdvių, pritaikytų poilsiui ir sportavimui, skaičius – 3	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Statybos ir infrastruktūros skyrius	Bendros savivaldybės lėšos, ES lėšos	Verslo subjektai; Nevyriausybinių organizacijų; Rokiškio rajono jaunimas
3.2. Uždavinys – Vykdyti efektyvią jaunimo priklausomybių prevencinę veiklą, skatinant sveiką gyvenseną ir didinant sportuojančio jaunimo skaičių Rokiškio rajono savivaldybėje					
3.2.1. Rengti sporto ir / ar sveikatingumo renginius jaunimui (įtraukiant ir nusikalsti linkusį bei socialiai pažeidžiamą jaunimą)	3.2.1.1. Įvykę 6 sporto ir / ar sveikatingumo renginiai (kasmet po 2), kurių kiekviename dalyvavo ne mažiau kaip 100 jaunimo atstovų	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo, skyrius; Rokiškio r. savivaldybės Sveikatos biuras; Socialinės paramos ir	Bendros savivaldybės lėšos	Rokiškio rajono kultūros įstaigos; Sporto klubai Rokiškio rajono policijos komisariatas; Nevyriausybinių

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
			sveikatos skyrius; Vaiko teisių apsaugos skyrius		organizacijos
3.2.2. Rengti švietėjiškas masines akcijas, renginius informuojančius jaunimą apie sveiką gyvenseną	3.2.2.1. Kasmet įvykęs renginys, kuriame dalyvavo ne mažiau kaip 200 dalyvių	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba; Rokiškio rajono savivaldybės sveikatos biuras	Bendros savivaldybės lėšos	Rokiškio rajono sporto klubai
3.2.3. Organizuoti prevencinius renginius jaunimui ir prisidėti prie policijos vykdomų prevencinių priemonių jaunimui	3.2.3.1. Bendradarbiaujant su suinteresuotomis grupėmis suorganizuoti ne mažiau kaip 3 prevenciniai renginiai jaunimo susibūrimo bei pasilinksminimo vietose kasmet 3.2.3.2. Kasmet prisidedama prie ne mažiau kaip 3 policijos vykdomų prevencinių priemonių jaunimui	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo, skyrius; Socialinės paramos ir sveikatos skyrius; Rokiškio rajono jaunimo reikalų taryba; Rokiškio rajono savivaldybės narkotikų kontrolės ir nusikalstamų veikų prevencijos koordinavimo komisija	Bendros savivaldybės lėšos, kitų institucijų (pvz., policijos) lėšos, privačios lėšos	Rokiškio rajono policijos komisariatas; Nevyriausybinės organizacijos
3.3. Uždavinys – Puoselėti Rokiškio rajono jaunimo kultūrinės tradicijas					
3.3.1. Organizuoti kūrybines–edukacines stovyklas jaunimui.	3.3.2.1. Suorganizuotos 3 kūrybinės stovyklos (kasmet po 1).	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Kultūros, turizmo ir ryšių su užsienio šalimis skyrius Rokiškio Kultūros centras.	Bendros savivaldybės lėšos, kitų institucijų lėšos, privačios lėšos.	NVO.

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
			Kultūros įstaigos; Švietimo įstaigos; VŠĮ Rokiškio jaunimo centras.		
3.3.2. Sudaryti sąlygas rajono jaunimui dalyvauti masiniuose kultūriniuose renginiuose, turinčiuose ugdomąjį, kūrybiškumo skatinimo pobūdį Lietuvoje ir kaimyninėse šalyse	3.3.2.1. Rokiškio rajono jaunimas lankosi arba prisistato bent 2 nacionalinio ar tarptautinio masto renginiuose per metus	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Kultūros, turizmo ir ryšių su užsienio šalimis skyrius; Rokiškio kultūros centras	Bendros savivaldybės lėšos, kitų institucijų lėšos	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba; Rokiškio rajono jaunimas
3.4. Uždavinys – Remti jaunimo neprofesionalų meną, savanorystę ir sudaryti sąlygas jaunimo saviraiškai bei kūrybai					
3.4.1. Į kultūrinių renginių organizavimą įtraukti jaunimo organizacijas ir aktyvų jaunimą	3.4.1.1. Prie ne mažiau kaip 3 kultūrinių renginių organizavimo prisidėjusios jaunimo organizacijos bei aktyvus jaunimas	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Kultūros, turizmo ir ryšių su užsienio šalimis skyrius; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba	Papildomų lėšų poreikio nėra	Rokiškio rajono jaunimo, su jaunimu dirbančios organizacijos; Neformalios jaunimo grupės; Biudžetinės įstaigos; Verslo įmonės

Tikslas / Uždavinsys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
3.4.2. Vystyti ir remti neprofesionalųjį meną bei kultūrinę saviraišką, sudarant galimybes jaunimui ir jaunimo neformalioms grupėms (iniciatyvoms) naudotis biudžetinių įstaigų ir nenaudojamų, bet techniškai tvarkingų pastatų erdvėmis ir nenaudojamų, bet techniškai tvarkingų pastatų erdvėmis	3.4.2.1. Jaunimui ir jaunimo neformalioms grupėms (iniciatyvoms), leidžiama naudotis biudžetinių įstaigų ir nenaudojamų, bet techniškai tvarkingų pastatų erdvėmis neprofesionaliajam menui bei kultūrinei saviraiškai	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės taryba; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius	Bendros savivaldybės lėšos	Rokiškio rajono kultūros įstaigos; Biudžetinės įstaigos
3.4.3. Organizuoti kasmetinius viešus menų festivalius pristatančius jaunimo subkultūras (grafiteriai, roko, hip-hopo, muzikos dienos ir t.t.).	3.4.3.1. Kasmet suorganizuotas festivalis	2014 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Kultūros, turizmo ir ryšių su užsienio šalimis skyrius	Bendros savivaldybės lėšos, privačios lėšos	Nevyriausybinės organizacijos
3.4.4. Bendradarbiaujant jaunimui ir savivaldybės administracijai, sukurti jaunimo erdvių savivaldybėje žemėlapi (vietos, kur jaunimui galima	3.4.4.1. Sukurtas ir patvirtinamas žemėlapis.	2013 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba; Rokiškio rajono savivaldybės administracija;	Bendros savivaldybės lėšos, kitų institucijų lėšos.	Rokiškio rajono policijos komisariatas; Jaunimo organizacijos; Neformalios

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
būriuotis, piešti grafičius, šokti, važinėti riedlentėmis ir pan.) ir tose erdvėse užtikrinti jaunimo ir praeivių saugumą (apšvietimas, policijos, policijos rėmėjų patruliavimas ir pan.)	3.4.4.2. Žemėlapyje nurodytose erdvėse užtikrinamas jaunimo ir praeivių saugumas	2014 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės taryba; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius		jaunimo grupės; Rokiškio rajono kultūros įstaigos; Rokiškio rajono švietimo įstaigos; Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
3.4.5. Įtraukti jaunuolius – savanorius į Rokiškio rajono savivaldybėje organizuojamus renginius ir akcijas	3.4.5.1. 30 jaunuolių–savanorių, įtrauktų į savivaldybėje organizuojamus renginius ir akcijas	2013 - 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba	Papildomų lėšų poreikio nėra	Biudžetinės įstaigos. Panevėžio teritorinės darbo biržos Rokiškio rajono skyrius. Rokiškio rajono policijos komisariatas; Nevyriausybinių organizacijų
3.4.6. Organizuoti kasmetinius geriausių savanorių apdovanojimus	3.4.6.1. Kasmet suorganizuoti geriausių savanorių apdovanojimai	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba	Bendros savivaldybės lėšos, privačios lėšos	Rokiškio rajono savivaldybės administracija
4. Tikslas – Užtikrinti kokybišką jaunimo politikos plėtrą					
4.1. Uždavinys – Didinti savivaldybės jaunimo politiką įgyvendinančių institucijų veiklos kokybę bei tarpinstitucinį bendradarbiavimą					

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
4.1.1. Plėtoti darbą su mokinių savivalda, įtraukiant į sprendimų priėmimą 6-8 klasių mokinius	4.1.1.1. Į mokinių savivaldą kiekvienoje mokykloje ir su tuo susijusius renginius įtraukti po vieną 6, 7, 8 klasių atstovą	2013 – 2015	Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; VŠĮ Rokiškio jaunimo centras	Papildomų lėšų poreikio nėra	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba; Mokyklos; Mokinių tarybos
4.1.2. Rengti mokymus pradedantiems ir pažengusiems mokinių savivaldų, jaunimo organizacijų lyderiams	4.1.2.1. Kiekvienais metais surengti 2 mokymai pradedantiems ir pažengusiems mokinių savivaldų lyderiams	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo skyrius; Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo centras Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; VŠĮ Rokiškio jaunimo centras.	Papildomų lėšų poreikio nėra.	Rokiškio rajono jaunimo reikalų taryba; Mokinių tarybos; Jaunimo organizacijos
4.1.3. Įtraukti jaunimo atstovus į tarpinstitucinių darbo grupių, komisijų veiklą	4.1.3.1. Aktualių jaunimo politikai savivaldybės sudarytų darbo grupių ir komisijų, kuriose dalyvauja jaunimo atstovai - ne mažiau kaip 2/3 nuo visų aktualių jaunimo politikai savivaldybės sudarytų darbo grupių ir komisijų	2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės taryba; Rokiškio rajono savivaldybės administracija; Rokiškio rajono	Papildomų lėšų poreikio nėra	Rokiškio rajono jaunimo organizacijos

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
			savivaldybės jaunimo reikalų taryba		
4.1.4. Organizuoti mokymus Rokiškio rajono jaunimo reikalų tarybos nariams kokybiškam darbui savivaldybės jaunimo reikalų taryboje	4.1.4.1. Pagal poreikį įvykė mokymai jaunimo reikalų tarybos nariams	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba	Papildomų lėšų poreikio nėra	Rokiškio rajono savivaldybės administracija; Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos; Lietuvos jaunimo organizacijų taryba
4.1.5. Rengti įvairių jaunimui aktualių sričių (kultūros, sporto, urbanistikos, ugdymo ir t. t.) aktualijas aptariančius jaunimo reikalų tarybos posėdžius, įtraukiant susijusių įstaigų ir organizacijų atstovus, specialistus, dirbančius su jaunimu, savivaldybės tarybos narius	4.1.5.1. Kasmet įvykė 4 jaunimo reikalų tarybos posėdžiai	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba	Papildomų lėšų poreikio nėra	Rokiškio rajono jaunimo organizacijos

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
4.1.6. Organizuoti Panevėžio apskrities ir jaunimo politikos veikėjų (pvz., jaunimo ir su jaunimu dirbančių NVO, su jaunimu dirbančių institucijų ir pan.) bendrus renginius, skirtus pasidalinti skirtingose savivaldybėse esančių jaunimo organizacijų gerąja patirtimi bei skatinančia jaunimo organizacijų bendradarbiavimą regioniniu lygmeniu	4.1.6.1. Kasmet įvykęs renginys	2013–2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo koordinadorius; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba	Bendros savivaldybės lėšos, kitų institucijų lėšos	Rokiškio rajono nevyriausybines organizacijos
4.1.7. Parengti ir pateikti jaunimo reikalų tarybos rekomendacijas savivaldybės institucijoms bei įstaigoms, įgyvendinančioms įvairias politikos sritis dėl jų veiklos tobulinimo	4.1.7.1. Pateikti ne mažiau kaip 3 rekomendacijų paketai skirtingiems savivaldybės administracijos skyriams	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono jaunimo reikalų taryba	Papildomų lėšų poreikio nėra	Rokiškio rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apvalus stalas“
4.1.8. Įvertinti savivaldybės programų ir priemonių, skirtų jaunimui efektyvumą ir prireikus pateikti siūlymus dėl jų pakeitimo	4.1.8.1. Atliktas savivaldybės institucijų ir įstaigų programų ir priemonių, skirtų jaunimui efektyvumas, pagal poreikį pateikti pasiūlymai dėl jų keitimo	2015 m.	Rokiškio rajono jaunimo reikalų taryba	ES lėšos	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
4.1.9. Įtraukti jaunimo	4.1.9.1. Aktualių planavimo	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono	Papildomų lėšų	Rokiškio rajono

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
atstovus į savivaldybės aktualių ilgos ir vidutinės trukmės planavimo dokumentų planavimą, įgyvendinimą ir stebėseną, naujų planavimo dokumentų rengimą	dokumentų, į kurių rengimą ir stebėseną įtraukti jaunimo atstovai - ne mažiau kaip 50 proc. nuo visų aktualių jaunimo politikai darbo grupių, komisijų ir planavimo dokumentų rengimų		savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba	poreikio nėra	jaunimo organizacijų sąjunga „Apvalus stalas“
4.1.10. Viešinti savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veiklą	4.1.10.1. Kiekvienais metais savivaldybės puslapyje jaunimui publikuojama savivaldybės jaunimo reikalų tarybos metų veiklos planas ir ataskaita	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba	Papildomų lėšų poreikio nėra	Rokiškio rajono jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos; Rokiškio rajono jaunimas
4.1.11. Savivaldybės biudžete numatyti tikslinį finansavimą, skirtą jaunimo ir su jaunimu dirbančių NVO veikloms finansuoti	4.1.11.1. Kasmet savivaldybės biudžete skiriamas tikslinis finansavimas jaunimo ir su jaunimu dirbančių NVO veikloms finansuoti	2013 – 2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba; Rokiškio rajono savivaldybės taryba	Bendros savivaldybės lėšos	Rokiškio rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apvalus stalas“, Rokiškio rajono jaunimo ir su jaunimu dirbančios nevyriausybinių organizacijos
4.2. Uždavinys – Tobulinti jaunimo informavimo kanalus					
4.2.1. Surengti savivaldybės politikų, specialistų ir jaunimo atstovų diskusiją dėl tinkamiausių jaunimo,	4.2.1.1. Įvykusi diskusija	2013 m. 2 pusmetis	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono	Papildomų lėšų poreikio nėra.	Rokiškio rajono savivaldybės administracija. Rokiškio rajono

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
jaunimo organizacijų informavimo kanalų			jaunimo reikalų taryba		jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos; Rokiškio rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apvalus stalas“
4.2.2. Pateikti Rokiškio rajono savivaldybės tarybai jaunimo reikalų tarybos rekomendaciją dėl tinkamiausių jaunimo, jaunimo organizacijų informavimo kanalų	4.2.2.1. Pateikta rekomendacija	2014 m. 1 pusmetis	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba; Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius	Papildomų lėšų poreikio nėra	Rokiškio rajono savivaldybės administracija. Rokiškio rajono jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos
4.3. Uždavinys – Vykdyti jaunimo padėties bei jaunimo politikos kokybės vertinimus, aktualių jaunimui programų ir priemonių stebėseną savivaldybėje					
4.3.1. Vykdyti jaunimo situacijos stebėseną Rokiškio rajono savivaldybėje: tirti jaunų žmonių poreikius, kaupti informaciją apie jaunimą, kurti nuolat atnaujinamą duomenų bazę apie Rokiškio rajono jaunimą	4.3.1.1. Sukurta ir nuolat atnaujinama duomenų bazė apie Rokiškio rajono savivaldybės jaunimą	2013 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Rokiškio rajono jaunimo reikalų taryba	Bendros savivaldybės lėšos, ES lėšos	Rokiškio rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apvalus stalas“; Mokyklos; NVO; Neformalaus ugdymo įstaigos

Tikslas / Uždavinsys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
4.3.2. Vykdyti jaunimo problematikos tyrimą savivaldybėje	4.3.2.1. Atliktas savivaldybės jaunimo problematikos tyrimas	2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius	Bendros savivaldybės lėšos, ES lėšos	Rokiškio rajono mokyklos; Nevyriausybinės organizacijos; Biudžetinės įstaigos
4.3.3. Vykdyti jaunimo politikos kokybės vertinimą savivaldybėje	4.3.3.1. Atliktas savivaldybės jaunimo politikos kokybės vertinimas	2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius	Bendros savivaldybės lėšos, kitų institucijų lėšos, ES lėšos	Rokiškio rajono savivaldybės administracija; Rokiškio rajono jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos
4.3.4. Parengti jaunimo problemų sprendimo Rokiškio rajono savivaldybėje 2013 – 2015 metų priemonių plano ataskaitą ir 2016 – 2018 metų priemonių plano projektą	4.3.4.1. Parengta jaunimo problemų sprendimo Rokiškio rajono savivaldybėje 2013 – 2015 metų priemonių plano ataskaita	2015 m.	Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius, Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba	Papildomų lėšų poreikio nėra	Rokiškio rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apvalus stalas“
	4.3.4.2. Parengtas 2016 – 2018 metų priemonių plano projektas				

JAUNIMO PROBLEMŲ SPRENDIMO ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2013–2018 METŲ PLANO SANTRAUKA

Jaunimo problemų sprendimo Rokiškio rajono savivaldybėje 2013–2018 metams planas parengtas įgyvendinant projektą „Integruotos jaunimo politikos plėtra“, finansuojamą pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonę VP1-4.1-VRM-07-V „Bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių skatinimas“. Projektą įgyvendina Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Projekto tikslas – stiprinti valstybinį ir nevyriausybinių sektorių, dirbantį su jaunimu bei kurti, skatinti ir stiprinti bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių formas.

Jaunimo problemų sprendimo Rokiškio rajono savivaldybėje 2013–2018 metams planas skirtas Rokiškio rajono savivaldybės valdžios, verslo ir visuomenės atstovams, formuojantiems jaunimo politiką Rokiškio rajone. Planu siekiama sukurti darnią aplinką ir prielaidas vystyti tęstinę jaunimo politiką, užtikrinant esamų priemonių plėtojimą, kylančių problemų sprendimą, naujų priemonių atsiradimą ir šių priemonių efektyvų veikimą, užtikrinant tarpžinybinį ir tarpsektorinį bendradarbiavimą bei sudarant palankias sąlygas formuotiis jauno žmogaus asmenybei integruojantis į visuomenės gyvenimą.

Dokumentas parengtas atsižvelgiant į ES jaunimo politikos strategijos, Europos jaunimo pakto, Lisabonos strategijos, Europos Komisijos Jaunimo politikos baltosios knygos, Jaunimo politikos pagrindų įstatymo, Nacionalinės jaunimo politikos plėtros programos, Rokiškio rajono plėtros strateginio plano iki 2015 m., ir kitų aktualių teisės aktų nuostatas. Rengiant planą, buvo remtasi Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo problematikos tyrimu, Jaunimo politikos įgyvendinimo Rokiškio rajono savivaldybėje kokybės vertinimo ataskaita, Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pateikta informacija, Rokiškio rajono savivaldybėje suorganizuotų diskusijų su jaunimo organizacijų bei su jaunimu dirbančių organizacijų, savivaldybės ir jai pavaldžių institucijų ir kitais atstovų nuomone. Taip pat, naudotasi Lietuvos statistikos departamento, Juridinių asmenų registro, Rokiškio rajono savivaldybės administracijos ir kitų institucijų statistiniais duomenimis. Situacijos analizei atlikti pasitelkta PEST analizės technika, pateikiant politinių–teisinių, ekonominių, socialinių–kultūrinių bei technologinių veiksnių apžvalgą.

Plane išskirtos šios pagrindinės jaunimo problemos (plačiau žiūrėti 2 Priedą):

1. Laisvalaikio infrastruktūros trūkumas;
2. Nedarbas.

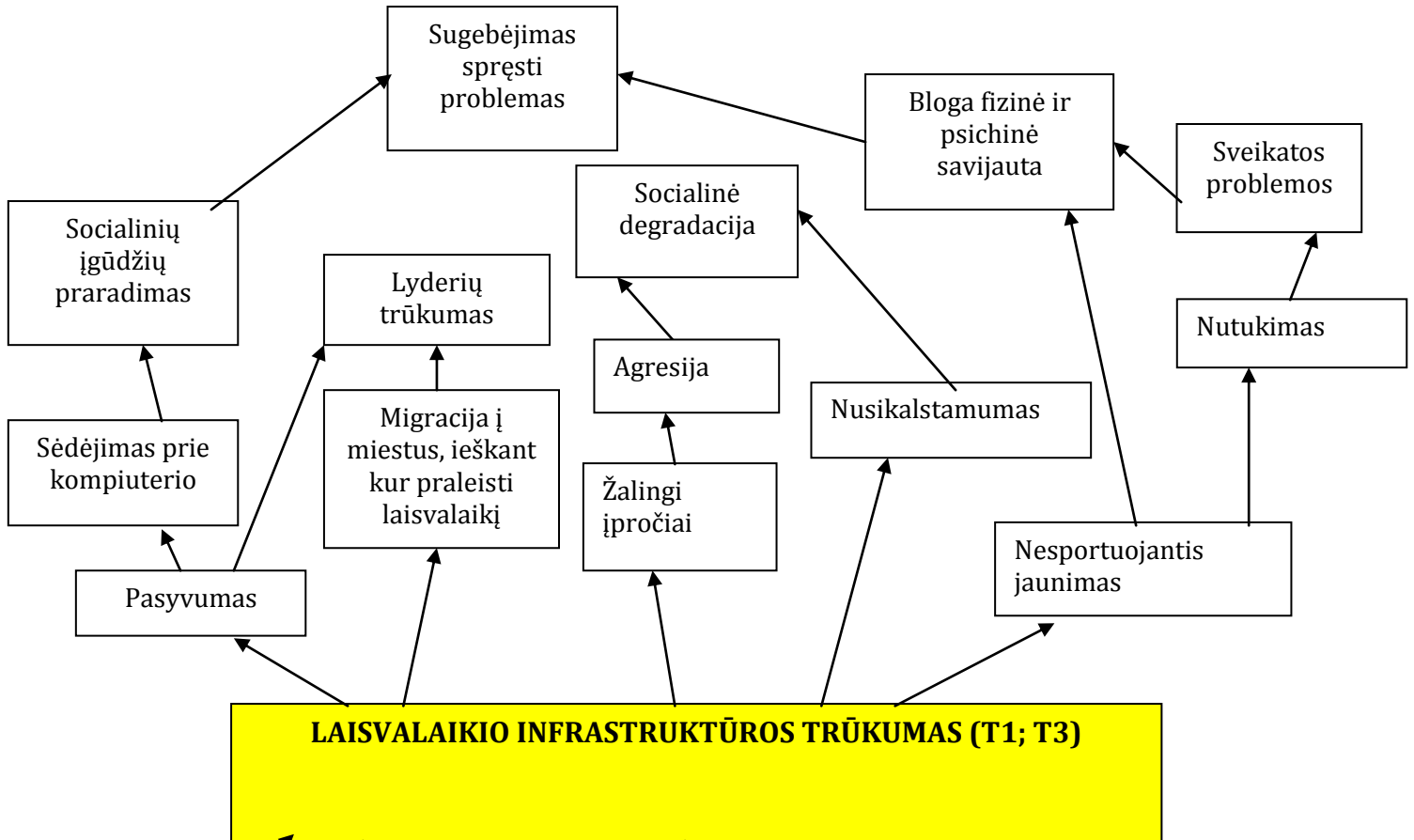
Šioms problemoms spręsti siūlomos prioritetinės veiklos kryptys (plačiau žiūrėti III skyrių):

1. Skatinti jaunimo užimtumą, verslumą ir profesinį ugdymą bei švietimą Rokiškio rajono savivaldybėje;
2. Didinti jaunimo laisvalaikio, poilsio, kūrybos ir kultūros pasiūlą bei prieinamumą Rokiškio rajono savivaldybėje;
3. Stiprinti Rokiškio rajono savivaldybės jaunimo politiką formuojančias ir įgyvendinančias institucijas.

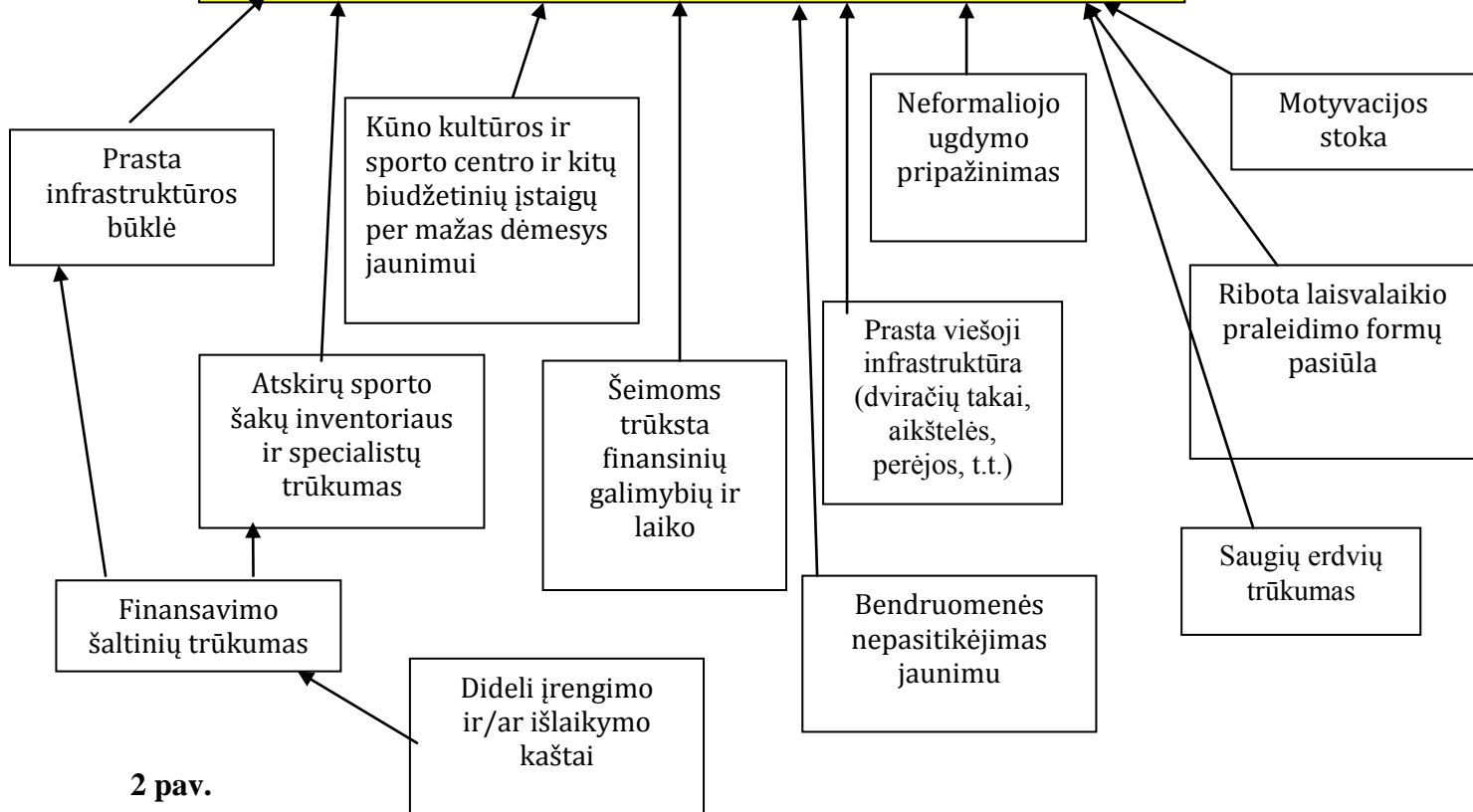
Prioritetinėms kryptims, tikslams ir uždaviniams įgyvendinti pasiūlytas priemonių planas (plačiau žiūrėti Priemonių planą), kuriame pagrindiniais vykdytojais ir partneriais yra pasiūlyti Rokiškio rajono savivaldybės struktūros ir institucijos, savivaldybėje veikiančios institucijos, nevyriausybinių organizacijų, verslo įmonės bei jaunimo organizacijos, struktūros ir neformalios

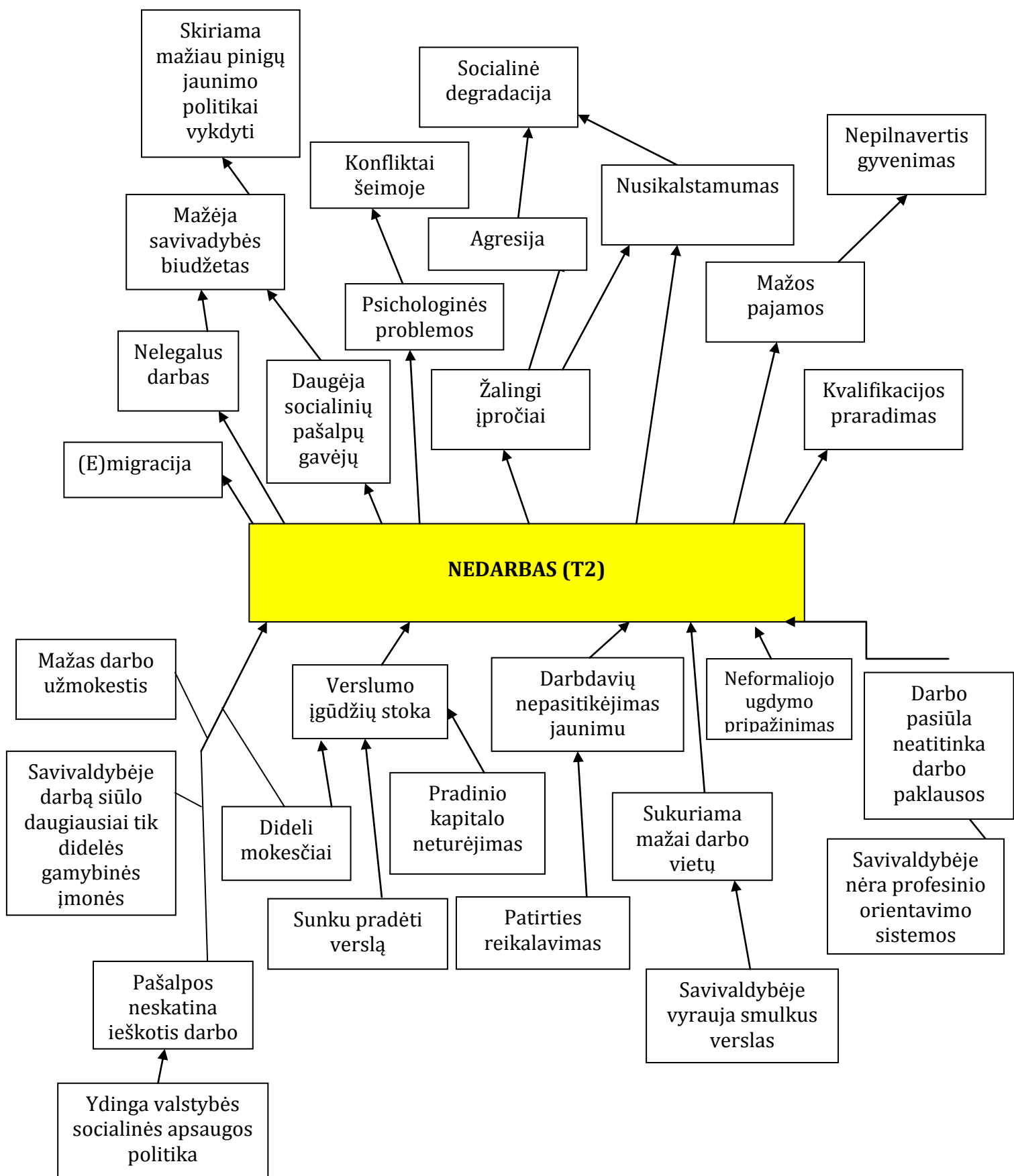
grupės, kurie tiesiogiai ar ne tiesiogiai prisideda prie savivaldybės jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo bei plane iškeltų problemų sprendimo.

1 pav.

2 pav.

Priemonių plano įgyvendinimo gairės

Priemonė	Įgyvendinimo gairės
1. Tikslas – Užtikrinti formalaus ir neformalaus švietimo bei kitų įstaigų paslaugų įvairovę, kokybę bei prieinamumą.	
1.1. Uždavinys – Didinti švietimo, kultūros, sporto, socialinių ir kitų įstaigų veiklos kokybę, atvirumą bei paslaugų įvairovę jaunimui.	
1.1.1. Pritaikyti švietimo įstaigų sporto ir kitą infrastruktūrą jaunimo poreikiams.	Inicijuoti ugdymo įstaigų sporto bazės panaudojimą ne pamokų metu, savaitgaliais ir mokinių atostogų metu jaunimo laisvalaikio poreikiams, pritraukiant jaunimo darbuotojus. Atlikti jaunimo poreikių bei juos atitinkančių ugdymo įstaigų sporto bazių analizę. Nustatyti, kurias iš jų tikslinga pritaikyti ir leisti naudotis jaunimui ne pamokų metu, savaitgaliais ir mokinių atostogų metu.
1.1.2. Atlikti biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamų paslaugų kokybės tyrimą.	Matomose biudžetinių įstaigų vietose įrengti popierines Atsiliepimų (pasiūlymų) anketas (knygas), kuriose jaunimas galėtų vertinti gautų paslaugų įstaigoje kokybę, teikti pasiūlymus dėl paslaugų tobulinimo ir palikti kitus atsiliepimus. Biudžetinių įstaigų ir/ar savivaldybės tinklalapyje sukurti ir analogišką (-as) elektronines Atsiliepimų (pasiūlymų) anketas (knygas). Pagal Atsiliepimų anketose (knygose) pateiktus atsiliepimus optimizuoti biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamas paslaugas bei didinti jų kokybę.
1.1.3. Atsižvelgiant į atliktą biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamų paslaugų kokybės tyrimą ir Atsiliepimų anketose (knygose) pareikštas nuomones, patobulinti biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamas paslaugas	Pagal atliktą biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamų paslaugų kokybės tyrimą ir Atsiliepimų anketose (knygose) pateiktus atsiliepimus optimizuoti biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamas paslaugas bei didinti jų kokybę.
1.1.4. Organizuoti viešose Rokiškio rajono savivaldybės erdvėse naktinius renginius jaunimui;	Išsiaiškinti jaunimui tinkamiausias „naktinio kino seanso“ vietas. Suorganizuoti naktinio kino“ seansus.
1.2. Uždavinys – Remti jaunimo ir su jaunimu dirbančias NVO, skatinant NVO ir Rokiškio rajono savivaldybės bendradarbiavimą jaunimo užimtumo formų kūrimui.	
1.2.1. Leisti jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms naudotis panaudos teise savivaldybei priklausančiomis patalpomis.	Sudaryti sąrašą patalpų, kuriomis jaunimo organizacijos potencialiai gali naudotis panaudos teise. Paruošti ir patvirtinti jaunimo organizacijų naudojimosi šiomis patalpomis pagal panaudą tvarką.
1.2.2. Kompensuoti jaunimo organizacijų įregistravimo, registracijos duomenų keitimo mokesčius.	Paruošti ir patvirtinti jaunimo organizacijų įregistravimo, registracijos duomenų keitimo mokesčių kompensavimo tvarką.

<p>1.2.3. Sudaryti sąlygas jaunimo ir su jaunimu dirbančioms NVO teikti neformalaus ugdymo paslaugas formaliojo švietimo įstaigose.</p>	<p>Paruošti ir patvirtinti jaunimo ir su jaunimu dirbančių NVO neformalaus ugdymo paslaugų teikimo formaliojo švietimo įstaigose tvarkos aprašą. Pagal aprašą organizuoti konkursus jaunimo ir su jaunimu dirbančioms NVO neformalaus ugdymo paslaugų formaliojo švietimo įstaigose teikimui. Siekti, kad jaunimo ir su jaunimu dirbančios NVO teiktų ne mažiau kaip 30 proc. neformalaus ugdymo paslaugų formaliojo švietimo įstaigose.</p>
<p>1.2.4. Prisidėti prie jaunimo organizacijų projektų finansavimo, kuomet jie finansuojami ES ar kitomis nacionalinėmis ar tarptautinėmis lėšomis.</p>	<p>Informuoti jaunimo organizacijas apie galimybę savivaldybei prisidėti prie jų projektų finansavimo, kuomet jie finansuojami ES ar kitomis nacionalinėmis ar tarptautinėmis lėšomis. Savivaldybės taryboje svarstyti kiekvieną jaunimo organizacijų prašymą prisidėti lėšomis prie minėtų projektų finansavimo ir nustačius, kad kofinansuoti tikslinga, prisidėti prie šių projektų finansavimo.</p>
<p>1.2.5. Organizuoti mokymus jaunimui, jaunimo neformalioms grupėms bei jaunimo organizacijoms apie finansavimo šaltinių paiešką, projektų rašymą, jaunimo veiklą ir darbą su jaunimu.</p>	<p>Išsiaiškinti konkrečių mokymų poreikį. Suorganizuoti mokymus.</p>
<p>1.3. Uždavinys – Didinti užimtumo galimybes socialiai atskirtam, delinkventiniam, pažeidžiamam, problemas patiriančiam jaunimui.</p>	
<p>1.3.1. Surengti atviro darbo su jaunimu klausimus nagrinėjančią ir atviras erdves, centrus pristatančią konferenciją savivaldybės politikams, administracijos darbuotojams, kitiems potencialiai suinteresuotiems asmenims.</p>	<p>Inicijuoti konferenciją apie atvirą darbą su jaunimu bei atvirus jaunimo centrus. Į konferencijos rengimą įtraukti jaunimo organizacijas. Kviesti pranešėjus iš kitose savivaldybėse veikiančių jaunimo centrų, Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.</p>
<p>1.3.2. Apmokyti atviro darbo su jaunimu metodų kultūros, švietimo, vaiko teisių apsaugos, kitus specialistus, ir NVO atstovus, dirbančius su jaunimu ypatingą dėmesį skiriant specialistams, dirbantiems kaimo teritorijose.</p>	<p>Inicijuoti mokymus savivaldybės institucijų darbuotojams, dirbantiems su jaunimu arba stengtis deleguoti savivaldybės darbuotojus į kitų institucijų rengiamus mokymus. Savivaldybei rengiant kvalifikacijos kėlimo mokymus pačiai atsižvelgti į Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patirtį ir įgyvendintas iniciatyvas, rengiant jaunimo darbuotojus.</p>
<p>1.3.3. Plėsti atviras erdves jaunimui savivaldybės biudžetinėse įstaigose, užtikrinant darnų erdvinį jų tinklą rajone.</p>	<p>Inicijuoti atvirų erdvių jaunimui kūrimą ten, kur yra didžiausias jaunų žmonių susitelkimas rajono miesteliuose. Atlikti jaunimo poreikių ir jiems patrauklių erdvių analizę. Nustatyti kuriose vietose tikslinga sudaryti sąlygas atviram darbui su jaunimu ir kur jaunimui būtų patrauklu lankytis.</p>
<p>1.3.4. Aprūpinti atvirus jaunimo centrus ir erdves įranga, užtikrinančia jaunimo</p>	<p>Inicijuoti įrangos įsigijimą. Aprūpinti atvirą jaunimo centrą ir erdves įsigyta įranga.</p>

laisvalaikio užimtumo ir neformaliojo ugdymo formų ir veiklų įvairovę.	
1.3.5. Organizuoti suinteresuotų grupių pasitarimus socialiai atskirto, delinkventinio, pažeidžiamo bei problemas patiriančio jaunimo užimtumo galimybių didinimui aptarti.	Išsiaiškinti visas suinteresuotas grupes, organizuoti jų pasitarimus. Parengti ir įgyvendinti socialiai atskirto, delinkventinio, pažeidžiamo bei problemas patiriančio jaunimo užimtumo gerinimo gaires.
2. Tikslas – Didinti jaunų žmonių verslumo galimybes bei gerinti profesinį orientavimą ir moksleivių pasiruošimą darbinei karjerai.	
2.1. Uždavinys – Sukurti ir nuosekliai vykdyti verslumo skatinimo programas bei sudaryti palankias sąlygas jaunimo verslo pradžiai.	
2.1.1. Įgyvendinti priemones, skatinančias Rokiškio rajono savivaldybės moksleivių ir jaunimo užimtumą bei verslumą.	Išanalizuoti moksleivių bei jaunimo užimtumo formų, laiko bei finansinių ir žmogiškųjų išteklių poreikį ir moksleiviams bei jaunimui priimtinius ir motyvuojančius verslumo skatinimo būdus. Sudaryti darbo grupę iš už moksleivių bei jaunimo užimtumą, verslumo skatinimą potencialiai atsakingų institucijų, organizacijų bei savivaldybės administracijos skyrių atstovų ir moksleivių bei jaunimo, neformalių jaunimo grupių ir jaunimo organizacijų atstovų Rokiškio rajono savivaldybės moksleivių ir jaunimo užimtumo bei verslumo skatinimo programai sukurti. Rekomenduojama, kad moksleiviai, jaunimo, neformalių jaunimo grupių ir jaunimo organizacijų atstovai sudarytų ne mažiau kaip 50 proc. darbo grupės narių. Patvirtinti ir įgyvendinti programą.
2.1.2. Perimti kitų savivaldybių gerąją patirtį ir kasmet organizuoti jaunimo verslumo konkursą.	Susipažinti ir išanalizuoti kitų savivaldybių patirtį rengiant jaunimo verslumo konkursus. Parengti konkurso koncepciją ir inicijuoti savivaldybės sprendimą rengti konkursą kasmet.
2.1.3 Plėtoti švietimo įstaigose moksleivių mokomųjų bendrovių tinklą.	Išanalizuoti ir perimti kitų savivaldybių mokymo įstaigų gerąją patirtį, kuriant ir vystant moksleivių mokomąsias bendroves. Išanalizuoti, kuriose savivaldybės mokymo įstaigose būtų didžiausias moksleivių mokomųjų bendrovių poreikis. Įkurti ir plėtoti moksleivių mokomąsias bendroves.
2.1.4. Taikyti minimalius mokesčių tarifus jaunimui, pradedančiam savo verslą ir pradedantiems jauniems ūkininkams arba atleisti nuo mokesčio pirmuosius metus.	Parengti ir priimti savivaldybės tarybos sprendimą, dėl minimalių mokesčių tarifo jaunimui, pradedančiam savo verslą ir pradedantiems jauniems ūkininkams taikymo, arba atleidimo nuo mokesčio pirmuosius metus.
2.1.5. Sukurti verslininkų – mentorių tinklą, padedantį ir konsultuojantį jaunimą, norintį kurti verslą.	Burti savivaldybės teritorijoje gyvenančius ir verslą kuriančius verslininkus į mentorių tinklą. Kuriant tinklą į jo veiklą įtraukti tuos verslininkus, kurie nori neatlygintinai ugdyti jaunimo verslumą. Savivaldybės darbuotojams prisiimti atsakomybę kuruoti ir palaikyti tinklo veiklą.
2.2. Uždavinys – Spręsti jaunų žmonių motyvacijos dirbti problemas.	
2.2.1. Vykdyti ankstyvą jaunimo	Sudaryti metinį konsultacinių renginių planą

susipažinimą su darbo rinka ir profesinį informavimą, įvertinant darbo rinkos poreikius.	savivaldybėje ir paviėšinti jį mokyklose. Į renginius kviešti teritorinės darbo biržos, Švietimo mainų paramos fondo (Euroguidance projektas), kitų savivaldybių sėkmingai veikiančių profesinio informavimo centrų atstovus.
2.2.2. Vykdyti jaunų bedarbių ir asmenų, įspėtu apie atleidimą, profesinį mokymą ir perkvalifikavimą derinant su darbo vieta.	Išsiaiškinti jaunų bedarbių ir asmenų, įspėtu apie atleidimą profesinio mokymo ir perkvalifikavimo poreikius. Suorganizuoti numatytus renginius.
2.3. Uždavinys – Skatinti mokyklų, profesinio ir aukštojo mokslo įstaigų bei verslo bendradarbiavimą.	
2.3.1 Organizuoti jaunimui mokymus, diskusijas, susitikimus su profesinių aukštumų pasiekusiais buvusiais mokiniais, verslininkais, įžymiais žmonėmis verslumo, lyderystės, profesinio orientavimosi, gerosios patirties perdavimo ir kt. jaunimui aktualiomis temomis.	Išsiaiškinti konkretų jaunimo poreikį. Sudaryti planuojamų renginių tvarkaraštį. Suorganizuoti renginius.
2.3.2. Skatinti mokyklų ir verslo įmonių bendradarbiavimą, supažindinant moksleivius su profesijomis ir gerinant profesinį informavimą.	Inicijuoti mokyklų aktyvesnį bendradarbiavimą su verslo įmonėmis. Skatinti mokyklų administracijas aktyviai ieškoti partnerystės, rengti bendrus projektus, iniciatyvas su verslu. Mokyklų ir verslo įmonių bendrų iniciatyvų pagalba sudaryti sąlygas mokiniams susipažinti su skirtingomis specialybėmis, pamatyti skirtingų profesinių asmenų darbinę veiklą.
2.3.3. Organizuoti kasmetines universitetų, aukštųjų mokyklų, profesinių mokyklų ir amatų mugės profesinio informavimo ir karjeros klausimais.	Kviešti į savivaldybės mokyklas universitetų, aukštųjų ir profesinių mokyklų atstovus bei amatininkus ir pristatyti tolesnio mokslo ir studijų galimybes moksleiviams.
2.3.4. Rengti savivaldybės, profesinio bei aukštojo mokslo įstaigų ir verslo įmonių reguliarius susitikimus, pasitarimus darbo rinkos situacijai, jos gerinimui aptarti.	Kasmet organizuoti savivaldybės, verslo ir mokslo institucijų atstovų susitikimus, kurių metu būtų ieškoma galimybių baigusiam mokslus jaunimui sėkmingai įsidarbinti Rokiškio rajone. Rekomenduotina skatinti verslo įmones, kad jaunuoliai, besimokantys Rokiškio rajone paklausių specialybių ar profesijų, būtų kuo anksčiau susieti su konkrečia darbo vieta Rokiškio rajone.
3. Tikslas – Plėtoti jaunimo laisvalaikio poreikius atitinkančią infrastruktūrą bei skatinti jaunimo sveiko gyvenimo įpročius, savanorystę ir aktyvią kultūrinę bei sportinę veiklą.	
3.1. Uždavinys – Pritaikyti savivaldybės infrastruktūrą jaunimo bei jaunų šeimų poreikiams.	
3.1.1. Plėsti dviračių takų infrastruktūrą.	Atrinkti tinkamiausius maršrutus, parengti ir įgyvendinti projektą.
3.1.2. Įrengti dviračių stovus ir / ar saugiam dviračių parkavimui pritaikytas vietas su jaunimu dirbančiose formaliojo ir neformaliojo švietimo, kultūros, sporto ir socialinėse įstaigose.	Išsiaiškinti, kuriose formalaus ir neformalaus švietimo, kultūros, sporto ir socialinėse įstaigose dažniausiai lankosi jaunimas ir prie šių įstaigų įrengti dviračių stovus bei sudaryti sąlygas saugiam dviračių parkavimui.
3.1.3. Įgyvendinti būsto atnaujinimo, socialinio būsto plėtros, transporto	Įgyvendinti projektus.

restruktūrizavimo projektus, sudarančius palankias sąlygas jaunų žmonių ir jaunų šeimų gyvenimui, laisvalaikiui, fiziniam aktyvumui.	
3.1.4. Sutvarkyti esančias ir įrengti naujas atviras sporto aikšteles.	Atrinkti tinkamiausias vietas, parengti ir įgyvendinti projektus.
3.1.5. Pritaikyti viešąsias erdves (parkus ir kt.) jaunimo laisvalaikiui ir aktyviam poilsui.	Atrinkti tinkamiausias vietas, parengti ir įgyvendinti projektus.
3.2. Uždavinys – Vykdyti efektyvią jaunimo priklausomybių prevencinę veiklą, skatinant sveiką gyvenseną ir didinant sportuojančio jaunimo skaičių Rokiškio rajono savivaldybėje	
3.2.1. Rengti sporto ir / ar sveikatingumo renginius jaunimui (įtraukiant ir nusikalsti linkusį bei socialiai pažeidžiamą jaunimą).	Pasitelkiant socialinius darbuotojus, policijos pareigūnus, vietas sporto klubus bei sportininkus ir kitas suinteresuotas institucijas bei asmenis, organizuoti įvairius sporto ir / ar sveikatingumo renginius jaunimui, į juos įtraukiant ir nusikalsti linkusį bei socialiai pažeidžiamą jaunimą.
3.2.2. Rengti švietėjiškas masines akcijas, renginius informuojančius jaunimą apie sveiką gyvenseną.	Pasitelkiant įvairius specialistus, žinomus žmones ir vietas politikus, diegti jaunimui sveikos gyvensenos pagrindus ir skleisti susijusią informaciją.
3.2.3. Organizuoti prevencinius renginius jaunimui ir prisidėti prie policijos vykdomų prevencinių priemonių jaunimui.	Išsiaiškinti dažniausiai jaunimo lankomas pasilinksminimo bei susibūrimo vietas ir šiose vietose, pasitelkiant policijos pareigūnus, sveikos gyvensenos atstovus ir kitas suinteresuotas institucijas bei asmenis, jaunimo susibūrimo bei pasilinksminimo metu vykdyti įvairias prevencines priemones (kava arba arbata vietoj alkoholio, kramtomoji guma vietoj cigaretės ir pan.). Prisidėti prie policijos vykdomų prevencinių priemonių jaunimui.
3.3. Uždavinys – Puoselėti Rokiškio rajono jaunimo kultūrinės tradicijas.	
3.3.1. Organizuoti kūrybines–edukacines stovyklas jaunimui.	Organizuoti stovyklas jaunimui, populiarinančias profesionalųjį meną bei skatinančias kultūrinį jaunimo švietimą.
3.3.2. Sudaryti sąlygas rajono jaunimui dalyvauti masiniuose kultūriniuose renginiuose, turinčiuose ugdomąjį, kūrybiškumo skatinimo pobūdį Lietuvoje ir kaimyninėse šalyse	Išsiaiškinti jaunimo lūkesčius dėl dalyvavimo masiniuose kultūriniuose renginiuose, turinčiuose ugdomąjį, kūrybiškumo skatinimo pobūdį. Suorganizuoti transportą arba padengti kelionės ir dalyvavimo išlaidas šiuose renginiuose
3.4. Uždavinys – Remti jaunimo neprofesionalų meną, savanorystę ir sudaryti sąlygas jaunimo saviraiškai bei kūrybai.	
3.4.1. Į kultūrinių renginių organizavimą įtraukti jaunimo organizacijas ir aktyvų jaunimą.	Kviesti aktyvų jaunimą, jaunimo organizacijų atstovus prisijungti prie kultūrinių renginių organizavimo. Rengiant kultūrinius renginius arba juos remiant savivaldybės lėšomis numatyti reikalavimus įtraukti jaunimo atstovus į renginių organizavimą.
3.4.2. Vystyti ir remti neprofesionalųjį meną bei kultūrinę saviraišką, sudarant galimybes jaunimui ir jaunimo	Sudaryti sąrašą savivaldybės biudžetinių įstaigų ir nenaudojamų, bet techniškai tvarkingų pastatų erdvių, kuriomis potencialiai gali naudotis

neformalioms grupėms (iniciatyvoms) naudotis biudžetinių įstaigų ir nenaudojamų, bet techniškai tvarkingų pastatų erdvėmis	jaunimas ir neformalios jaunimo grupės. Parengti ir patvirtinti šių pastatų erdvių naudojimo jaunimo ir neformalių jaunimo grupių neprofesionaliajam menui bei kultūrinei saviraiškai tvarką.
3.4.3. Organizuoti kasmetinius viešus menų festivalius pristatančius jaunimo subkultūras (grafiteriai, roko, hip-hopo, muzikos dienos ir t.t.).	Su savivaldybe susitarti dėl festivalio vietos. Sutelkti jaunimo subkultūras ir suorganizuoti festivalį.
3.4.4. Bendradarbiaujant jaunimui ir savivaldybės administracijai, sukurti jaunimo erdvių savivaldybėje žemėlapi (vietos, kur jaunimui galima būriuotis, piešti grafičius, šokti, važinėti riedlentėm ir pan.) ir tose erdvėse užtikrinti jaunimo ir praeivių saugumą (apšvietimas, policijos, policijos rėmėjų patruliavimas ir pan.)	Sukurti ir patvirtinti žemėlapi. Užtikrinti jaunimo ir praeivių saugumą žemėlapyje nurodytose vietose. Informuoti jaunimą apie žemėlapi.
3.4.5. Įtraukti jaunuolius – savanorius į Rokiškio rajono savivaldybėje organizuojamus renginius ir akcijas.	Kviesti jaunimą, jaunimo organizacijų atstovus prisijungti prie įvairių renginių bei akcijų savivaldybėje organizavimo. Rengiant renginius ar akcijas arba juo remiant savivaldybės lėšomis numatyti reikalavimus įtraukti jaunuolius – savanorius į renginių ar akcijų organizavimą.
3.4.6. Organizuoti kasmetinius geriausių savanorių apdovanojimus.	Suorganizuoti renginį, kurio metu būtų apdovanojami geriausi savanoriai, pristatoma savanorystės idėja, savanorystės nauda jaunimui ir pan.
4. Tikslas – Užtikrinti kokybišką jaunimo politikos plėtrą.	
4.1. Uždavinys – Didinti savivaldybės jaunimo politiką įgyvendinančių institucijų veiklos kokybę bei tarpinstitucinį bendradarbiavimą.	
4.1.1. Plėtoti darbą su mokinių savivalda, įtraukiant į sprendimų priėmimą 6-8 klasių mokinius.	Pasiekti susitarimą su mokinių savivaldomis, dėl siūlomų kvotų taikymo. Prižiūrėti, kad sutartų kvotų principo būtų laikomasi.
4.1.2. Rengti mokymus pradedantiems ir pažengusiems mokinių savivaldų lyderiams.	Burti mokinių lyderius ir organizuoti jiems įvairius mokymus ir užsiėmimus, į pagalbą pasitelkiant parengtas savivaldos stiprinimo metodikas ir geruosius pavyzdžius.
4.1.3. Įtraukti jaunimo atstovus į tarpinstitucinių darbo grupių, komisijų veiklą;	Inicijuoti jaunimo dalyvavimą jaunimui aktualių tarpinstitucinių darbo grupių, komisijų veikloje. Informuoti jaunimą ir tarpinstitucines darbo grupes apie jaunimo dalyvavimo jose naudą.
4.1.4. Organizuoti mokymus Rokiškio rajono jaunimo reikalų tarybos nariams kokybiškam darbui savivaldybės jaunimo reikalų taryboje.	Išsiaiškinti jaunimo reikalų tarybos narių mokymų poreikį. Suorganizuoti mokymų ciklą.
4.1.5. Rengti įvairių jaunimui aktualių sričių (kultūros, sporto, urbanistikos, ugdymo ir t. t.) aktualijas aptariančius jaunimo reikalų tarybos posėdžius, įtraukiant susijusių įstaigų ir organizacijų	Išsiaiškinti jaunimui aktualių sričių poreikį. Surengti jaunimo reikalų tarybos posėdžius, įtraukiant suinteresuotas grupes.

atstovus, specialistus, dirbančius su jaunimu, savivaldybės tarybos narius.	
4.1.6. Organizuoti Utenos apskrities ir IAE regiono jaunimo politikos veikėjų (pvz., jaunimo ir su jaunimu dirbančių NVO, su jaunimu dirbančių institucijų ir pan.) bendrus renginius, skirtus pasidalinti skirtingose savivaldybėse esančių jaunimo organizacijų gerąja patirtimi bei skatinančia jaunimo organizacijų bendradarbiavimą regioniniu lygmeniu.	Išsiaiškinti renginio tema potencialiausiai suinteresuotas grupes. Suorganizuoti renginį.
4.1.7. Parengti ir pateikti jaunimo reikalų tarybos rekomendacijas savivaldybės institucijoms bei įstaigoms, įgyvendinančioms įvairias politikos sritis dėl jų veiklos tobulinimo.	Išanalizuoti pasirinktų savivaldybės administracijos skyrių pagal kompetenciją jaunimui teikiamų paslaugų kokybę ir pateikti rekomendacijas dėl teikiamų paslaugų tobulinimo, papildomų paslaugų teikimo galimybių ir pan.
4.1.8. Įvertinti savivaldybės programų ir priemonių, skirtų jaunimui efektyvumą ir prireikus pateikti siūlymus dėl jų pakeitimo.	Įvertinti visas savivaldybės įgyvendinamas programas ir priemones, skirtas jaunimui. Identifikuoti jų efektyvumą ir kuriamus pokyčius, prireikus teikti pasiūlymus dėl jų pakeitimo, papildymo.
4.1.9. Įtraukti jaunimo atstovus į savivaldybės aktualių ilgą ir vidutinės trukmės planavimo dokumentų planavimą, įgyvendinimą ir stebėseną, naujų planavimo dokumentų rengimą.	Inicijuoti jaunimo dalyvavimą savivaldybės aktualių ilgą ir vidutinės trukmės planavimo dokumentų planavimo, įgyvendinimo ir stebėsenos, naujų planavimo dokumentų rengimo procesuose. Informuoti jaunimą ir savivaldybės atstovus apie jaunimo dalyvavimo šiuose procesuose naudą.
4.1.10. Viešinti savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veiklą.	Savivaldybės tinklapyje, jaunimo reikalams skirtoje skiltyje, be informacijos apie jaunimo situaciją, savivaldybėje talpinti ir jaunimo reikalų tarybos metų veiklos planą, ir ataskaitą, taip pat aktualius jaunimo reikalų tarybos sprendimus, posėdžių protokolus.
4.1.11. Savivaldybės biudžete numatyti tikslinį finansavimą, skirtą jaunimo ir su jaunimu dirbančių NVO veikloms finansuoti.	Rekomenduojama, įvertinus savivaldybės jaunimo ir su jaunimu dirbančių NVO potencialią, kiekvienais metais savivaldybės biudžete skirti tikslinį finansavimą jų veikloms vystyti.
4.2. Uždavinys – Tobulinti jaunimo informavimo kanalus.	
4.2.1. Surengti savivaldybės politikų, specialistų ir jaunimo atstovų diskusiją dėl tinkamiausių jaunimo, jaunimo organizacijų informavimo kanalų.	Įgyvendinant čia priemonę būtina įvertinti kaip šiuo metu skirtingos institucijos informuoja jaunimą. Iki diskusijos ir diskusijos metu svarbu surinkti informaciją, kokios institucijos, kokias tikslais informuoja jaunimą. Taip pat, kokius informavimo kanalus pasirenka, koks yra kiekvieno kanalo efektyvumas, kiek asmenų šiais kanalais gauna informaciją. Informacijai surinkti rekomenduojama parengti klausimyną. Surinkta ir išanalizuota informacija bus duomenų šaltinis, rengiant savivaldybės tarybai rekomendaciją dėl tinkamiausių jaunimo, jaunimo organizacijų informavimo kanalų.

4.2.2. Pateikti Rokiškio rajono savivaldybės tarybai jaunimo reikalų tarybos rekomendaciją dėl tinkamiausių jaunimo, jaunimo organizacijų informavimo kanalų	Parengti ir pateikti rekomendaciją.
4.3. Uždavinys – Vykdyti jaunimo padėties bei jaunimo politikos kokybės vertinimus, aktualių jaunimui programų ir priemonių stebėseną savivaldybėje.	
4.3.1. Vykdyti jaunimo situacijos stebėseną Rokiškio rajono savivaldybėje: tirti jaunų žmonių poreikius, kaupti informaciją apie jaunimą, kurti nuolat atnaujinamą duomenų bazę apie Rokiškio rajono jaunimą.	Sudaryti jaunimo situacijos rodiklių sąrašą, atsižvelgiant į įvairių administracijos skyrių bei jaunimo poreikius. Rinkti duomenis nustatytiems rodikliams bendradarbiaujant su įvairiomis savivaldybėje veikiančiomis organizacijomis. Sudarytą rodiklių sąrašą kasmet atnaujinti ir viešinti.
4.3.2. Vykdyti jaunimo problematikos tyrimą savivaldybėje.	Inicijuoti, atlikti ir pristatyti suinteresuotoms grupėms bei vietos bendruomenei tyrimą. Tyrimą vykdyti pagal Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patvirtintą tyrimo metodiką.
4.3.3. Vykdyti jaunimo politikos kokybės vertinimą savivaldybėje.	Inicijuoti, atlikti ir pristatyti suinteresuotoms grupėms bei vietos bendruomenei vertinimą. Vertinimą vykdyti pagal Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patvirtintą vertinimo metodiką.
4.3.4. Parengti jaunimo problemų sprendimo Rokiškio rajono savivaldybėje 2013 – 2015 metų priemonių plano ataskaitą ir 2016 – 2018 metų priemonių plano projektą.	Parengti ir pristatyti suinteresuotoms grupėms bei vietos bendruomenei ataskaitą. Parengti ir pristatyti suinteresuotoms grupėms bei vietos bendruomenei priemonių plano projektą. Pateikti priemonių plano projektą savivaldybės tarybai tvirtinti.